

# Utopia

STUDENTAVISA I TROMSØ

• NR. 10 • 22. SEPTEMBER 2004 • UKE 39 • 29. ÅRGANG



ØNSKER OPPTAKSKRAV: Anne Nasset Isaksen (28) og Margrete Kvalsvik (22).

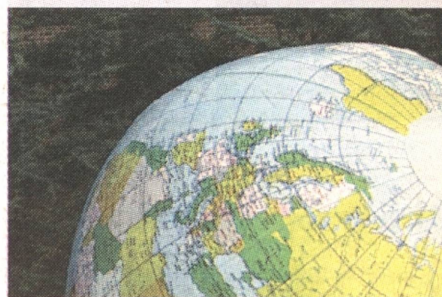
## SKEPTISK TIL OPPTAKSKRAV

- Når det innføres opptakskrav på allmennlærerutdanningen, står flere høyskoler landet over i fare for å miste studenter. Dette skaper bekymring også hos Høgskolen i Tromsø (HiTØ), som kan tape penger dersom færre studenter kommer inn på studiet.

S. 6 - 7

Jeg er panteist,  
jeg tror på Gud  
i tomme flasker

Egil Hegeberg,  
Black Debbath



## SLITER IKKE MED PENGER

Studentutveksling er tidligere blitt stemplet som et tapsprosjekt. Nå avviser flere fakulteter at økonomi er årsaken til at få av deres studenter reiser ut.

S. 9

## Instituttleder misbruker tittel:

### KRITISERES AV:

- Universitetsdirektøren
- Fiskerinæringen
- Kolleger

En instituttleder ved NFH har ved en rekke anledninger misbrukt sine mange titler, og uttaler seg stadig utenfor sitt fagfelt. Kolleger og fiskerinæringen hevder dette svekker NFHs troverdighet.

- Hva Ørebech mener privat er en ting, men dette leserinnlegget burde ikke vært sendt slik. Når Ørebech uttaler seg utenfor sitt fagfelt er han dessuten ikke representant for NFH. Det er flere som har ment at dette har vært uheldig, sier rektor ved NFH Knut Heen.

S. 4 - 5



## VIL HA FLERE AVGANGER

Parkeringsproblemene på campus blir trolig ikke løst før tidlig neste år. – Saken må fortsatt gjennom mange ledd i byråkratiet, sier direktør i Teknisk avdeling Kathrine J. Pettersen.

S. 7



## INGEN TIDLIG LØSNING

I neste uke skal Studentstyret møte ledelsen i Tromsbuss. Målet er rimeligere studentpriser og flere bussavganger fra Universitetet.

S. 10

## UTROPIA PÅ SIRKUS

“Vi skal lære å fly (...) men hele prosjektet ender med kræsje”

s. 10 og 11 UT



## LEDER



## Ansvar for egen læring

"Jeg lærte ingenting på ungdomsskolen", har en ofte hørt hos mennesker som har begynt på høyere utdanning. Dette er en subjektiv påstand, men den er ikke mindre sann av den grunn. For det er mange som ikke har et begrep om utfordring fra sine tidlige år i utdanningsystemet. Og det er ikke rart.

For lærere mange er og blir belemret med har ikke et begrep om utfordring selv. Høgskolestyret anbefaler i en høringsuttalelse å innføre minstekrav om karakteren tre i norsk og matte for fremtidige søkere. Med en viss velvilje kunne en sett på dette som fremskritt siden det frem til nå var alt annet enn stryk som ga en studieplass ved Avdeling for lærerutdanning.

Men denne velviljen kan ikke, og bør ikke, strekkes for langt. For det er beklagelig at de menneskene som kommer til å lære opp våre barn ikke har annet enn opp i mot minimale kunnskaper i det språket som snakkes og skrives her i landet. Å eie kunnskap og å ha evnen til å lære bort kunnskap er ofte to vidt forskjellige ting. Men den siste kan ikke eksistere uten den første.

Rettskrivning, norsk samfunnsstruktur og hovedbegreper innen algebra burde være en naturlig del av kunnskapsnivået hos enhver som sikter mot et studium innen didaktikk. Her er det snakk om en motivasjonsfaktor: Hvis du vil være lærer kommer du til å jobbe optimalt for å oppfylle det målet.

Lærerhøgskolen burde bli en ærverdig institusjon i dette landet, en som streber mot kunnskap og måter å formidle den på. Dessverre er den nå et maskineri opptatt av poengproduksjon og økonomisk vinning. Av frykt for å tape søkere og de midlene staten spytter inn med de, tør ikke lærerhøgskolene ta på seg en utfordring til å øke kvaliteten på utdanningen ved å øke sine krav drastisk. Dermed vokser det neste ungdomsskolekullet opp uten å vite hva de har lært.

*Maja Sojtarić*

# Utveksling – et tapsprosjekt?

ANJA ØFSTI UGLEM

Studenter som har tatt deler av studiene i utlandet er fornøyde studenter. De har opplevd noe nytt, fått nye impulser og nye venner. De har kanskje lært et nytt språk og knyttet kontakter innen fagmiljøet sitt. Ikke minst er studenter med delstudier i utlandet særdeles attraktive for fremtidige arbeidsgivere.

## Kvalitetsreformens intensjoner

Et av hovedmålene i kvalitetsreformen er at halvparten av alle studenter skal ha hatt minst ett semester i utlandet når de avslutter studiene. Likevel reiste i underkant av to prosent av studentene ved UiTø ut dette semesteret. Vi liker å tro at dette er på grunn av at studentene trives så godt her, men dessverre er ikke dette spesielt for studentene i Tromsø. Ser man på tallene for alle de norske universitetene fra 2001 og til i dag, er trenden at en stadig mindre del av de norske universitetsstudentene reiser ut i verden. Samtidig tar universitetene inn flere utenlandske studenter.

Utdanningsminister Kristin Clemet visste at delstudier i utlandet skaper fornøyde og attraktive studenter når hun satte målene for utvekslingen høyt i kvalitetsreformen. På dette punktet er jeg helt enig med henne. I den senere tid har utdanningsministeren imidlertid innsett at denne målsettingen er tilnærmet uopnåelig. Der tar hun feil. Målsettingen er ikke tilnærmet uopnåelig, med dagens system er målsettingen en utopi.

## Utveksling – et tapsprosjekt?

Universitetene får 5.000 kroner for hver student som reiser ut, mens de blir betalt mellom 26.000 og 96.000 kroner for seksti studiepoeng produsert av en student som befinner seg ved deres institusjon. Det er enkel matematikk at å sende studiepoengproduserende studenter ut av institusjonen er et tapsprosjekt. Her må det gjøres noe med den statlige finansieringsordningen. Det er tydelig at den beste løsningen er at universitetene får betalt for studiepoengene deres student produserer under opphold i utlandet. De 5.000 kronene universitetet i



Tromsø får, er ikke 5.000 kroner rett i kassa. Det koster mye, både tid og penger, å bygge opp og vedlikeholde utvekslingsavtalene som Universitetet i Tromsø har. Dette gjør at universitetet taper penger uansett hvordan man snur og vender på dette.

Det skal være enkelt å reise til utlandet. Det skal være forhåndsgodkjente emner på alle programmer og studenter skal ha flere alternativer å velge mellom. Informasjon om finansiering og andre praktiske spørsmål skal være lett tilgjengelig. Studentene skal få inntrykk av at institusjonen har lyst til å sende han/henne på utveksling. Det er ikke slik situasjonen er i dag. Det er arbeidskrevende å reise til utlandet, å få emnene godkjente og å få tak i informasjon. Som student får man inntrykk av at man skaper mye ekstraarbeid når man vil dra på utveksling. Holdningene til studentutveksling må endres ved Universitetet i Tromsø. Skal

holdningene endres må det bli lønnsomt for universitetet å drive med utveksling, det må bli lønnsomt å satse på studentutveksling og ikke minst er det viktig at denne lønnsomheten ikke går ut over antallet innreisende studenter.

## Ta tak i din situasjon!

Det ser ut til at inntill det ligger en ny finansieringsordning på bordet må vi studenter gjøre noe med situasjonen selv. Det er ingen som nekter studentene ved Universitetet i Tromsø å reise ut. Studentene må være mer aktive, også hvis de ikke når fram hos studieveilederne på sitt fakultet. Studentene kan kreve at alle avtalene skal ha forhåndsgodkjente emner. Studentene kan kreve at studieveilederne skal smile mens de sender alle studentene på utveksling. Studentene kan med bakgrunn i kvalitetsreformen kreve å få tilrettelagt for studier i utlandet. Så ta tak i din situasjon!

**Utropia**  
for 10 og 25 år siden

### 10 år siden

Syng og vær glad! De mørke avholdskrefter klarte ikke å forpurre Polar Music Festival (PMF). Festivalskomiteens lange og harde kamp for å få en stor nok scene med skjenkebevilling har fått et lykkelig utfall. PMF ble tildelt en ukens skjenkebevilling for Brygga, og styret i festivalskomiteen kunne dermed sette inn sluttspurten hva booking angikk. – Turbonegro og verdens beste prog-rockere, Motorpsycho, vil garantert gi oss en svett opplevelse. Vi har også i år gapt relativt høyt, og festivalen har vokst fortere enn vi hadde regnet med, sier arrangør Esben Helmersen.

Hentet fra saken – Polar Music Festival er et faktum

### 25 år siden

Medlemmer av Sosialistisk Front hadde kledd seg ut som eksamensspøkelse, dommere, prester, professorer og greske filosofer under immatrikuleringen ved Universitetet i Oslo. På løpesedlene ble universitetet omtalt som en kunnskapsfabrikk som produserer lydige medhjelpere til det borgerlige statsapparatet. Sosialistisk Front mener studentene må bruke de muligheter utdanningen gir til å avsløre maktmisbruk og undertrykking og bekjempe dette der det finnes. "Vi bringer hilsenen videre til de nye studentene i Tromsø", het det i artikkelen.

Hentet fra saken – Velkommen til kunnskapsfabrikken

Utropia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa utgis med støtte over semesteravgifta.

Adresse:  
Universitetet i Tromsø  
Hovedgården  
9037 Tromsø

Trykk:  
Troms avistrykk  
ISSN: 0806-9611

## NEWS IN BRIEF

**IN AN UPCOMING MEETING** with *Tromsbuss* next week, the Student board aim at lowering the ticket prices for students, as well as arranging more departures from the University. Especially in the rush hours, both in the morning and afternoon, the buses are far too full. In rush hours, some students are passed by the bus while waiting on it, because it's too full. Head of marketing in *Tromsbuss*, Kjell Jensen, says that they have already considered a change in the timetables, but that a change in the prices is up to the County.

**HITØ IS CONCERNED** THAT the new proposal to set minimum demands for the enrolling of new teacher students, will cause a drop in the number of students. The main issue is that this will cause a loss of funds to the college. The new demands means that students from high school must have at least the grade 3 (equals D) in norwegian and math. – We should know what we are doing as teachers, since we are the ones responsible for the next generation, a student at the college comments about the new demands.

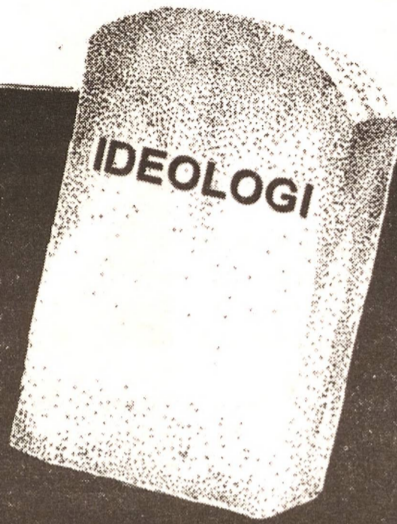
**AN INSTITUTELEADER** at NFH has misused his title at several occasions. Colleagues and the fishing industry claim that this weakens the integrity of NFH. The associate professor has addressed the media in cases that do not involve his trade, and recently even signed with his title in a public letter where he strikes hard against immigration. Many of his colleagues have no problem with his political involvement, but points to the problem with mixing the roles as a scientist and private person.

**THE TECHNICAL DEPARTMENT** does not believe that the parking lot problems will be solved until the upcoming spring. The cause of the problem is that employees at the University Hospital and Breivika High School occupy the parking space meant for students. New parking slots will probably be installed on campus, but the director at the Technical department, Kathrine Julin Pedersen, doubts a quick solution. – This has to do with both the bureaucratic process and the weather conditions.

Medarbeidere: Ingvild Buhaug  
Pernille Dehli  
Christian Grevstad  
Glenn Fagervik

Andreas Myrvold  
Mikkel Berg  
Erik Kaspartu  
Linn Iril Hjelseth

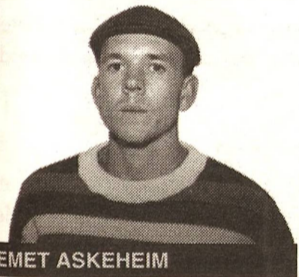
Calle Manøver  
Agnieszka Drzybcka  
Linda Wiechetek  
Lisa Merethe Halvorsen



Illustrasjon INGVID BUHAUG

# Rir vi inn i solnedgangen?

## KOMMENTAR



OLEMET ASKEHEIM

inflasjon i høyere utdanning helt siden 60-tallet, trangere arbeidsmarked og en ideologisk dreining i favør av markedsliberalismen har gjort CV'en til en slags gullkalv. Spill opp karrierespekulanter, så tar vi en dans! Dette er i ferd med å føre til en institusjonalisering av frivillig arbeid, på linje med det man kan finne i USA. Hele begrepet "frivillig arbeid" blir nærmest oppløst.

Og hvis det å være aktiv i organisasjonslivet bare er nok et nødvendig steg i retningen en bra jobb og status, hva slags folk ender man opp med i de ulike interesseorganisasjonene?

Og hva skjer når alle gjør det? Et eller annet sted på veien må det oppriktige engasjementet, interessen og idealismen ha falt av lasset. Hvilke blindpassasjerer har tatt deres plass? Og hvor troverdig blir for eksempel de maktkåte og karrierekåte studentpolitikerpampene? De utgir seg for å kjempe så godt de kan for studenters rettigheter, mens de egentlig bruker tiden og kreftene sine på å kjempe for seg selv, sin egen gullbelagte løpebane og mot andre kandidater til den samme framtid?

### Overflod av studenter

Selv de som er motstandere av denne tankegangen slipper ikke unna maset. Hadde du

tenkt mye på karriere og arbeidsmarked før du kom til UiTø? Ikke? Vel, da er du ikke aleine, for det hadde ikke jeg heller, men det tok ikke lang tid før "omstendighetene" presset meg til det. Er du for eksempel klar over hvor nyttig det kan være å skrive for Utopia? Eller å jobbe i NSU. "Du kan bli med og påvirke studentenes hverdag, det er spennende og dessuten tar det seg jo godt ut på CV'en." Og hvem vil ikke ha seg en jobb når de en gang er ferdigutdannet?

For tro ikke at du er den eneste med høyere utdanning der ute på det brutale arbeidsmarkedet. I fjor var det 210 000 studenter ved universitetene og høyskolene i Norge. Men bare en brøkdelen av disse satt i styret til NSU. Til og med det å dra på utveksling et eller flere semester styrker levnetsløpet, som det heter i ordboka. Eller for å si det med eksemplet som ble brukt i PowerPoint-presentasjonen som ble vist på alle

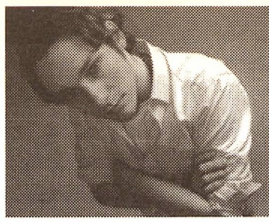
informasjonsmøtene for de ulike bachelorprogrammene ved semesterstart, den gang akkompagnert av kul, ungdommelig rock med en "tøtsj" av ufarlig opprør: "Her ser du CV'en til person x før hun dro på utveksling, og her ser du CV'en til person x etter at hun har vært på utveksling..." Og vet dere hva? Hun hadde lært seg et nytt språk, engasjert seg i frivillig arbeid og hatt en liten ekstrajobb. Alt dette i tillegg til å ha fullført de fagene hun var meldt opp til.

Person x hadde steget i verdi på arbeidsmarkedet. Med den store arbeidsløsheten blant unge, nyutdannede mennesker i Norge, er alt gunstig tilrettelagt for arbeidskjøperne. De som vil ha en jobb må "gjøre seg selv attraktive" som det heter. Markedsføre seg selv. "Branding" er et moteord i denne sammenheng. Å gjøre seg selv til en merkevare.

Har jeg skrevet i oppriktighet, eller har jeg skrevet min egen CV?

**Dette er i ferd med å føre til en institusjonalisering av frivillig arbeid, på linje med det man kan finne i USA. Hele begrepet "frivillig arbeid" blir nærmest oppløst.**

Kommentatoren drøfter institusjonaliseringen av CV-rytteri, og effekten dette har på vårt samfunn; Får vi en bedre verden, eller tar vi livet av idealismen?



**Nyhetsredaktør**  
Dima Emelianov  
nyhet@utropia.no  
Kontor 77 64 59 03  
Mobil 928 59 811

**Bli hørt**

Kronikk: 6000 - 8000 tegn  
Kommentar: 3000 - 4000 tegn  
Utrop: maks 2000 tegn

# NFH-topp misbruker tittel

**En instituttleder ved NFH har ved en rekke anledninger misbrukt sine mange titler, og uttaler seg stadig utenfor sitt fagfelt. Kolleger og fiskerinæringen hevder dette svekker NFHs troverdighet.**

EILIV FRICH FLYDAL og DIMA EMELIANOV

I flere tilfeller har instituttleder og førsteamanuensis i fiskerirett ved Norges Fiskerihøgskole (NFH), Peter Ørebech, uttalt seg overfor media utenfor sitt fagfelt. I tillegg skrev han nylig under som instituttleder på et leserinnlegg der han går hardt ut mot innvandring (se høyre).

Dette har skapt sterke reaksjoner både hos hans kolleger, overordnede og i fiskerinæringen. De mener hans medieutspill og debattinnlegg, der han ofte benytter sin NFH-tittel, skader skolens rykte.

**Utenfor sitt fagfelt**

– Hva Peter Ørebech mener privat er en ting, men dette leserinnlegget burde ikke vært sendt slik. Når Ørebech uttaler seg utenfor sitt fagfelt er han dessuten ikke representant for NFH. Det er flere som har ment at dette har vært uheldig, understreker rektor ved NFH Knut Heen.

NFH er en institusjon med høy troverdighet innenfor de fiskerifaglige miljøene i Norge og Europa. Denne troverdigheten trekker nå store aktører i næringen i tvil. Både generalsekretær i Norges Fiskarlag Jan Skjærvø og administrerende direktør i et av landets største havbruk- og fiskerindustrielskaper Domstein ASA, Rolf Domstein, gir uttrykk for sin bekymring.

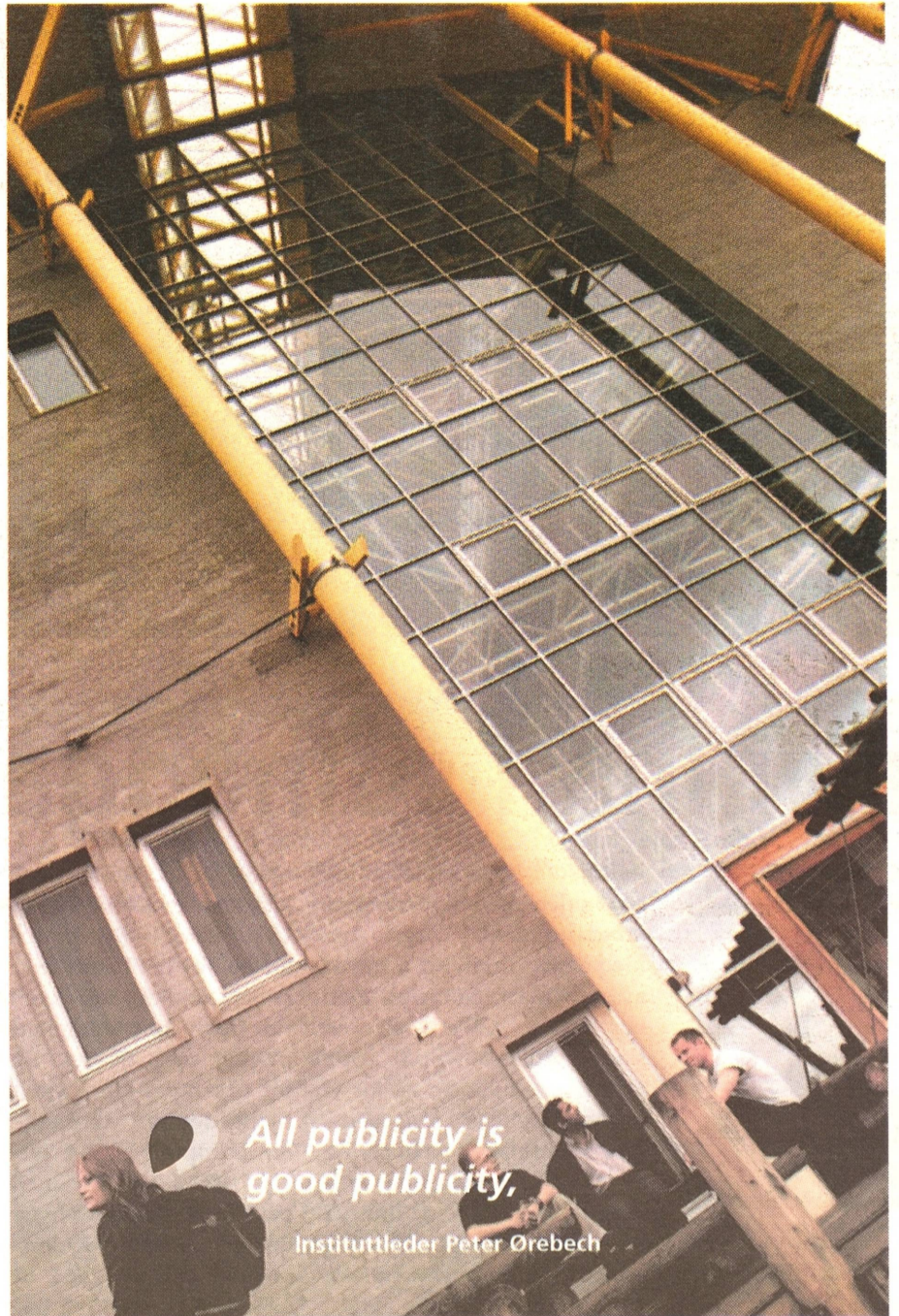
– At Ørebech bedriver politikk og blander kortene skader ryktet til NFH, sier Skjærvø. For øvrig mener han at Ørebechs frihet til å mene er viktig og riktig, men at slik bruk av forskning til å støtte opp om egen politikk er rolleblanding, og kan ha beklagelige konsekvenser.

– Faren er jo at studentene hans får en forståelse av næringen på en spesiell måte. Altså at de realitetene som næringen virkelig står overfor ikke er fremtredene i undervisningen, påpeker Skjærvø.

Også Rolf Domstein mener det er påfallende at forskeren i fiskerirett har brukt sin forskertittel og NFH til å legitimere utsagn på fagfelt som bedriftsøkonomi, toll og markedsadgang, og strukturelle endringer i

**Med enkelte av sine utsagn svekker han ikke bare sin egen, men også NFHs legitimitet,**

**Adm. direktør i Domstein ASA, Rolf Domstein**



**MISTER TROVERDIGHET.** Store aktører i fiskerinæringen mener NFHs troverdighet er svekket.

Foto ARKIV



**KRITISK.**  
Universitetsdirektør  
Arne Benjaminsen.



**BEKYMRET.**  
Rektor Knut Heen.



**KRITISK.**  
Departementsråd  
Jørn Krog.



**KRITISK.**  
Administrerende  
direktør Rolf Domstein.



**REFSES.**  
Instituttleder  
Peter Ørebech.

fiskeriindustrien. Han mener dette kan ha uheldige konsekvenser for NFH.

– Med enkelte av sine utsagn svekker han ikke bare sin egen, men også NFHs legitimitet, mener Domstein.

**– Det bekymrer oss**

Styremedlem i Norges Råfisklag, Rita West, er positiv til Ørebechs engasjementet. Men i spørsmålet om rolleblanding er hun klar.

– Det er feil å legitimere meningsytringer utover fagfelt og jobb med tittel. Det er viktig med ryddige rekker, sier hun.

Også departementsråd i Fiskeridepartementet (FID) Jørn Krog, legger vekt på rolleskille.

– Ethvert departement er opptatt av at demokratiet fungerer. For oss er det også

viktig at debattantene skiller sin aktivitet mellom politikk og fag med tydelighet. Svekket tillit kan være en konsekvens av en slik manglende rolleforståelse.

Rektor ved NHF Knut Heen mener det er beklagelig at skolens troverdighet i næringen svekkes som følge av at enkelte blander sammen forsker- og politikerrollen.

– Når troverdigheten faller, bekymrer det oss. Det er viktig at Ørebech skiller mellom rollene, og det er klart dette er et problem. Jeg skal snakke med Ørebech og gi uttrykk for disse synspunktene, sier Heen til Utopia.

**Ubekymret**

Peter Ørebech tar de skarpe reaksjonene med stor ro. Ifølge ham at det er Morgenbladet som har gitt ham tittelen som

instituttleder for ISAM. De til tross for at innlegget sendt fra jobbadressen underskriften med tittel arbeidssted ikke ble fjernet.

– Mitt arbeid som forsker pålegger meg formidleransvar i offentlige debatten. Flere studenter etterlyser nettopp debatten og jeg bidrar til å få NFH på dagsorden som utdanningsinstitusjon. *publicity is good publicity*, sier Ørebech til Utopia.

Påstandene om at det skader NFH sin troverdighet avfeier Ørebech. – I den grad jeg hadde ytre meg på vegne av institusjonen, ja, men gjør jeg jo ikke. Er det slik diskusjonen har kommet til slutt når en titulere seg som forsker? spør Ørebech.

Universitetsdirektør Arne Benjaminsen mener

## REDAKSJONSMØTER:

Onsdag 22/9 på driv  
Mandag 27/9 på desken i Breivika  
Stikk innom!

# – skader skolens rykte

det ikke er godt nok å skylde på journalister. Det er debattantenes oppgave å gi beskjed om at titulering er feil, selv om denne er hengt på av en journalist. Signaturer i e-post med tittel skal dessuten fjernes for å unngå misforståelser, mener direktøren.

– Fjernes ikke denne typen signatur har man ikke et bevisst forhold til forsker- og politikerrollen, mener Benjaminsen.

## Når sosial- antropologen taler

### INNVANDRING

Thomas Hylland Eriksen vil ha 1,5 millioner nye landsmenn. Det kan han få før han vet ordet av det. I dag kommer polske filetkuttere og tar jobbene fra jentene på fileten på Skjervøy fordi Norge har en EØS-avtale og fordi polakkene ikke går på norsk lønn. Samtidig øker arbeidsledigheten på Skjervøy til 7,6 prosent, som er på landstoppen.

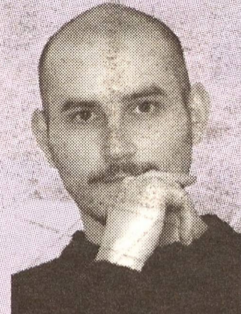
### I dag kommer polske filetkuttere og tar jobbene på Skjervøy

Hylland Eriksen har professorlønn ved Universitetet i Oslo, dvs. rundt kr. 40 000 pr. mnd. Jeg foreleser i Kroatia. Der på universitetet går professorer for ca kr. 8 000 pr. måned. Flinker folk! Hva kan vi vel ikke spare på å bruke disse i Oslo?

Til Hylland Eriksen som blir arbeidsledig: Du kan sikkert vente på bussen i Skippergata i Oslo, slik du gjorde for 22 år siden, men det er ikke sikkert at noen kveldsjobb venter på deg i Bærum, slik det var den gang. Men da sier jeg bare, prøv New York – prøv deg som illegal innvandrer der!

Peter Ørebeck  
Instituttleder, ISAM,  
Universitet i Tromsø

## KOMMENTAR



CHRISTIAN GREVSTAD

På generelt grunnlag må det kunne slås fast at forskere bør ikke uttale seg om problemstillinger som befinner seg utenfor

## Den offentlige debatt trues

forskerens eget fagfelt, for så å legitimere uttalelsene med sin forskertittel.

Forsker- politikerrollen må ikke blandes, og samtidig må en forsker alltid holde seg innenfor sitt eget fagfelt. Forekommer det regelmessig avvik fra disse retningslinjene, kan det gå utover demokratiet. Den offentlige debatt er en av de viktigste grunnsteinene i demokratiet, og denne debatten må være informert, ikke basert på synsing.

Denne demokratiets grunnstein – den offentlige debatt – bør være basert på informerte ytringer, særlig når disse kommer fra forskere. Og den gode debatt er avhengig av at det finnes troverdige ytringer. Mangel derav fører til at debatten mister sin verdi. Og mister debatten sin verdi, gjør også demokratiet det. Således står store ting på spill.

Og det er nettopp dette denne saken dreier seg om. Hvis forskere bruker sin

forsker-tittel for å legitimere sine uttalelser og uttaler seg på områder som de ikke har som sitt spesialfelt, mister ytringene sin troverdighet. Ytringer mister også sin troverdighet hvis forskere fletter politikk inn i sine uttalelser. Og dette er direkte farlig. Hvorfor? Fordi forskerens uttalelser blir sterkt vektlagt. Og vedkommende må derfor være svært godt informert og politisk uavhengig.

## – Ukritisk kildebruk

### Journalister er for lite kritiske i sin bruk av akademiske kilder, mener Sigurd Allern, medieprofessor ved UiO.

BENTE JENSEN

### Skille mellom fakta og synsing

– Journalister er ofte for lite opptatt av hvilken type utsagn kilder kommer med, sier Allern til Utopia. Han mener det er viktig å skille mellom tre typer uttalelser: tilsynelatende ekspertkilder som kommer med berettende uttalelser om faktiske forhold, utsagn av bedømmende karakter og til sist, normative uttalelser med verdiladninger eller synsing.

– Journalister bør være mer oppfinnsomme, mer kritiske, i sine valg av kilder. De må være oppmerksomme på at akademikere kan komme med både faktastoff og faglige begrunnede analyser og rene verdiorienterte påstander som er politisk ladete. Det er akademikerens og journalistens oppgave å gjøre klart hva som er hva.

Det er likevel ingen grunn til å sette munnkurv på akademikere i samfunnsdebatten, poengterer Allern.

– Når det gjelder akademikere er mange er for feige til å delta i samfunnsdebatten. Men når de engasjerer seg, har de en plikt til å si hva som er hva.

– Journalister tenker mer på ingressene de vil ha, enn på kildene de bruker og det er en betydelig gjenbruk av faste synsere, også fra akademisk hold, i mediene, sier Allern.

### Skaper forvirring

Uttalelsene til professorene Thomas Hylland Eriksen og Berthold Grünfeld om innvandring ble slått i media i september. Som svar på oppslagene, trykket Dagbladet en kronikk om forskere som uttaler seg i media utenfor sitt fagfelt. Grete Brochman, forskningsleder på Institutt for Samfunnsforskning ved UiO, skrev innlegget sammen med kollega Pål Brekke.

– En ting må være klart, jeg er veldig for debatt. Forskere burde involvere seg i samfunnsdebatten, men fortrinnsvis involvere seg i felt de i utgangspunktet vet noe om. Og har man veldig klare

og bombastiske meninger, må man ha belegg for det man sier, sier Brochman.

– Det forvirrer folk. Folk tror Hylland er ekspert på innvandring. Men dette er komplisert. Hylland Eriksen er utmerket på flerkulturelle problemstillinger, etnisitet og nasjonalisme, men han vet ikke noe særlig om innvandring, kommenterer Brochman og legger til at det er viktig å få fram at det ikke bare er eksperter som kan uttale seg, men at de har et ansvar fordi det de sier blir tillagt vekt.

Det er en kjent sak at media ofte ringer til fagpersoner som de vet vil uttale seg om saken og som vil gi dem de synspunktene de er ute etter, men har forskere også et ansvar for å markedsføre seg selv?

– Det er litt begge deler. Mediene er snevre i hvem de ringer til. På den andre siden, forskere burde være mer offensive i å skrive kronikker. Hvis jeg irriterer meg over noe og ringer til media for å la meg intervjuer er sjansen stor for at saken blir fulgt opp. Men det er mange forskere som ikke har spesielt lyst til å være i media, avslutter Brochman.

**Attraktive deltidsjobber**

En undersøkelse Studvest har gjort blant studenter i Bergen, viser at det er syv ganger lettere å komme inn på medisinstudiet enn det er å få jobb på byens kino. Til 24 stillinger var det totalt 730 søkere, og av disse er 95 prosent studenter. Platekompaniet er også en ettertraktet arbeidsgiver med til sammen 200-300 søknader. Arbeidsgiverne gir uttrykk for at det er de som er initiativrike, positive og oppegående som får jobb. – Vi vil ikke ha noen som bare sitter inne hele dagen og hører på musikk. De må være engasjerte, for eksempel i Studentradioen. Har du daffet i to år får du ikke jobb her, sier Kristen Hawkes i Platekompaniet.

**Maktesløse studentpolitikere**

Studentdemokratiet er preget av oligarkiske cv-ryttere og maktvegring, mener sosialdemokrat Jørgen Kinden Kristiansen som nylig trakk seg ut av det samme demokratiet. Men Kristiansens kritikk går blant annet på at NSU og Velferdstinget må bruke sin makt i SiB i boligpolitikken. Utover det, lister han opp for dårlig ansvar overfor minoriteter, for liten internasjonal solidaritet og for lite helhetlige valgprogrammer. – Sosialdemokratene har i år hatt et flertall og kritikken går derfor mest mot dem selv, lyder unnskyldningen fra leder i NSU-Bergen Geir Pollestad.



Faksimile Utropia  
5. mai 2004

# HiTø skeptisk til Kan tape sto



OPPTAKSKRAV  
KAN STENGE UTE  
7 AV 10

## – Bør kunne pensumet

ENIGE MED UFD: Anne Nasset Isaksen (28) og Margrete Kvalsvik (22) jobber hardt i lunsjpausen.

Foto ANDREAS MYRVOLD

### Lærerstudentene Margrete Kvalsvik (22) og Anne Nasset Isaksen (28) mener opptakskrav kan virke motiverende.

ANDREAS MYRVOLD

I kantina på lærerhøgskolen i Tromsø sitter studentene spredt i mindre grupper. Noen er så opptatt med studiene at de ikke har tid til å

la seg intervju av Utropia, mens andre ikke har lyst. De vi imidlertid kommer i kontakt med er positive til forslaget om opptakskrav.

Margrete Kvalsvik og Anne Nasset Isaksen er studenter på lærerhøgskolen, og begge stiller seg positive til at et det skal være et minstekrav om karakteren 3 i norsk og matte.

– Det er egentlig et bra forslag, både fordi lærerutdanningen da kanskje får litt mer status, og studiene blir mer attraktive. Nå har det vært slik at man søker på lærerhøgskolen fordi der får

man plass uansett. Det synes jeg ikke er riktig, sier Isaksen.

– Jeg har inntrykk av at nesten alle som søker kommer inn på lærerhøgskolen, og at det derfor er en høy strykprosent, samstemmer Kvalsvik.

De to mener at en del av studentene nok ikke virker veldig motivert, og at en opptakskrav kanskje kan virke positivt for motivasjonen både for videregående elever og høgskolestudenter.

Førsteårsstudent Nils Christian Tveiterås er til dels skuffet over kunnskapsni-

vået til en del av sine medstudenter, etter egne observasjoner i klasserommet på høgskolen.

Han er ikke tvil om at den omtalte inntaksordningen vil ha en positiv innvirkning på den generelle standarden på lærerutdanningen i Norge, og synes den er på sin plass.

– Det skulle bare mangle, det er tross alt vi som skal lære opp den neste generasjonen. Da bør vi kunne stoffet vårt selv.

**Når det innføres opptakskrav på lærerutdanningen, står flere høgskoler landet over i fare for å miste studenter. Dette skaper bekymring også hos HiTø.**

DIMA EMELIANOV

– Dersom alternativet som stiller et minstekrav om karakteren tre i norsk og

## Psykologi vraket toppkandidat

Institutt for psykologi ved Universitetet i Oslo (UiO) tar ikke hensyn til søkere til profesjonsstudiet i psykologi som har fått forbedret karakter etter å ha klaget. Dette skjer på grunn av ulik behandlingstid på klager på karakterer ved ulike universiteter og høyskoler. – Dette gjør vi i rettferdighetens navn. Vi vil ikke gjøre forskjell på studenter fra ulike utdanningsinstitusjoner, sier Fanny Duckert, professor ved Institutt for psykologi til Universitas. Resultatet blir at studenter som Eldri S. Kjørren, som fikk bare A–er etter å ha klaget på en B, ikke kommer inn på profesjonsstudiet i Psykologi i Oslo.

## Utilpasset programvare

Universitas melder at har det grafiske grensesnittet i Classfronter skapt vanskeligheter for de synshemmede ved Universitetet i Oslo. Navigasjonsverktøyet Leselist, som disse studentene bruker for å lese informasjon på nettet, virker nemlig ikke i Classfronter, forteller førstekonsulent Roar Fikkan i Universitetets seksjon for læringsmiljø og studie kvalitet. – Vi jobber kontinuerlig for å bli bedre, men det er svært kostbart for oss å gjøre Classfronter 100 prosent tilgjengelig, sier Roger Larsen i Fronter, selskapet som leverer læringsplattformen.

Onsdag 22. september 2004

# Opptakskrav: Flere beløp

matte hadde vært iverksatt i fjor, ville en fjerdedel av våre søkere til lærerutdanningen ikke kommet inn, sier rektor ved Høgskolen i Tromsø (HiTø) Ulf Christensen.

Han mener det finnes andre veier å gå for å heve kvaliteten på lærerutdanningen, og er bekymret for konsekvensene denne omleggingen kan få.

### Setter minstekrav

Da Høgskolestyret nylig drøftet høringsbrevet fra Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) om innføring av opptakskrav, vedtok de å støtte et av de minst drastiske forslagene til UFD. Det innebærer et minstekrav om 35 studiepoeng og minimum karakteren 3 i norsk og matematikk.

– En må ikke legge seg for høyt hva karakterkrav angår. Da faller mange studenter i fra, sier Christensen og legger til:

– Dessuten er vi av den oppfatning at dette er kun en av faktorene som kan bidra til å øke nivået på ferdigutdannede lærere, og en må derfor ikke legge seg for høyt hva karakterkrav angår.

### Fører til tap

Styret drøftet også det økonomiske aspektet ved en slik omlegging. I styrets endelige vedtak fortonet bekymringen seg slik: "Det må tas hensyn til de økonomiske og kvalitetsmessige konsekvensene av en slik omlegging".

Christensen mener innføring av karakterkrav vil føre til nedgang i antall studenter og dermed også tap av midler. Ifølge ham kan dette unngås hvis rekrutteringen økes og tilfører Høgskolen en tilstrekkelig strøm med kvalifiserte søkere.

Dekan på Avdeling på lærerutdanning (AFL) Vibeke Lundby mener dette kan løses på to måter:

– Vi må få markedsført oss som en god institusjon, samtidig som vi utvider og forbedrer tilbudet. Dette vil vi prøve å oppnå ved

blant annet å utvide det desentraliserte og nettbaserte utdanningstilbudet, sier Lundby til Utopia.

### Vil ha krav

Tidligere i år gikk hovedtilsvalgte for studentene ved AFL, Monica Utnes og Erik Høst, hardt ut mot det lave engasjementet på studiet.

– Absolutt alle kommer inn her, men bare halvparten har ambisjoner med studiet sitt. Man dasser seg gjennom fire år, og så får man seg en utdanning. I praksis fungerer lærerskolen som en forlengelse av videregående, sa Høst og fikk støtte av Utnes.

Også nå går Utnes hardt ut mot mangel på opptakskrav. Hun mener at Høgskolen ikke tenker i riktig bane når de sender et passivt svar til UFD.

– Vi vil ha opptakskrav for lærere, slår hun fast. Jeg forstår at det handler veldig mye om økonomi, men det burde fokuseres på kvalitet fremfor kvantitet, sier hun til Utopia. Foto ANDREAS MYRVOLD

### DETTE ER FORSLAGENE:

- Minstekrav om 35 studiepoeng (85,4%)
- Karakteren 3 som minstekrav i norsk og matematikk (77,6%)
- Minstekrav om 35 skolepoeng og karakteren 3 som minstekrav i norsk og matematikk (76,3%)
- Minstekrav om 40 skolepoeng og karakteren 3 som minstekrav i norsk og matematikk (63,8%)
- Minstekrav om 40 studiepoeng (60,4%)
- Karakteren 4 som minstekrav i norsk og matematikk (30,4%)

(andel studenter i perioden 2001-03 som ville ha beholdt plassen ved innføring av krav)



Foto ESPEN SANDBERG

# Vil ha flere bussavganger

I neste uke skal Studentstyret møte ledelsen i **Tromsbuss**. Målet er å få rimeligere studentpriser samt flere bussavganger fra universitetet.

DIMA EMELIANOV

– Busstilbudet er ikke godt nok slik det er nå, slår velferdsansvarlig i Studentstyret Hans Eivind Dalsbø fast. Han etterlyser flere avganger i rushtimene samt rimeligere studentpriser. Dette skal han ta opp med Tromsbuss på vegne av studentene. Møtet finner sted i forbindelse med den årlige oppdateringen av byrutene.

### Blir forbikjørt

– Det gjør ingenting om de setter opp flere busser. I enkelte rushtimer er avgangsfrekvensen på seks busser timen, mens vi vil at dette tallet skal ligge på åtte, sier Dalsbø.

Ifølge ham kan den relativt lave bussfrekvensen ofte fortone seg som et problem for mange.

– Bussene er av og til alt for fulle. Enkelte ganger kan studenter som skal på ved Administrasjonsbygget bli forbikjørt. Dessuten gjør mangelen på parkeringsplasser, som for alvor har gjort seg gjeldende etter åpningen av Teorifagbygget, at mange foretrekker buss framfor bil. Da er det på sin plass at forholdene ligger bedre til rette for de som vil ta buss, sier Dalsbø.

Det er primært rute 20 dette gjelder, og Dalsbø håper at studentenes ønsker

blir prioritert i forbindelse med ruteoppdateringen, som iverksettes 1. november.

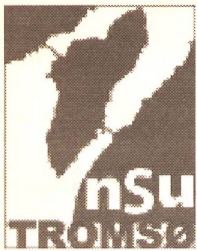
### Åpen for forslag

Markedsansvarlig i Tromsbuss Kjell Jensen, er åpen for forslag om ruteendringer. Han kan imidlertid ikke uttale seg om prisene, da myndigheten til å endre disse ligger hos fylkeskommunen.

– Vi har allerede sett på muligheten til å endre antall avganger, så dette er ikke så langt fra våre egne målsetninger. Prosessen med å se på endringer i behovet langs rutene er igangsatt, og vi tar mer enn gjerne i mot forslag. Studenter er en gruppe vi vil høre på, og ser fram til å se hvilke konkrete ønsker de har, sier Jensen.

Men ifølge ham er det også en del problemer knyttet til det å øke antall avganger. Dette henger sammen med de uregelmessige forelesningene.

– Antall forelesninger avhenger ikke bare av hvilken dag det er, men også av hvor langt ut i semesteret vi befinner oss. På grunn av dette kan det være vanskelig å kartlegge strømmen av studenter til og fra Universitetet. Men det er jo nettopp derfor at studentene kommer med innspill, sier Jensen til Utopia.



## Studentstyret NSU-Tromsø

### Valg til nytt Studentstyre Frist for innlevering av listeforslag

I uke 44 avvikles urnevalg til nytt Studentstyre ved Universitetet i Tromsø. Studentstyret er det øverste valgte studentorgan ved UiTø. Studentstyret består av til sammen 19 representanter hvorav 8 av disse velges fra politiske lister gjennom urnevalg.

Alle registrerte studenter ved UiTø kan stille til valg til Studentstyret, For at valglisten skal kunne godkjennes stilles det visse krav. Valglisten må inneholde minst så mange navn som det skal velges representanter. Dvs. at en liste må inneholde minst 8 navn for at den skal kunne godkjennes. Videre må listen ha en tittel samt oppgi en kontaktperson som underskriver listen.

**Listeforslag sendes eller leveres på  
Studentstyrekontoret, Hovedgården.**

**Innleveringsfrist: 4.oktober 2003**

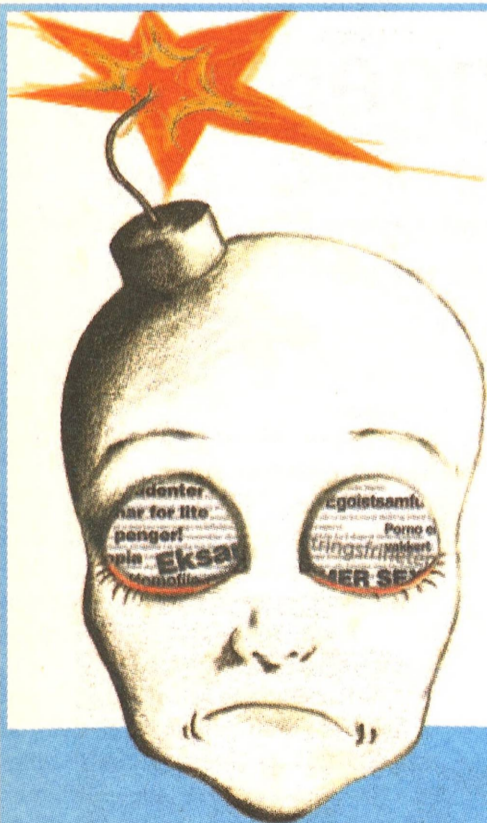
Student



Kundeprogrammet Student er et komplett banktilbud som gir deg større handlefrihet mens du studerer. En fast, månedlig sum dekker alle de tjenester du trenger, også bruk av og årspris på Student Visa og

Student MasterCard. I tillegg får du reiseforsikring og flere andre fordeler. Mer informasjon om Student finner du på [www.dnbno.no/student](http://www.dnbno.no/student) og i nærmeste DnB NOR kontor.

**DnB NOR**



## Hodet fullt av meninger? Tøm det i Utopia!

Leserinnlegg, kommentarer og kronikker  
sendes til [utopia@utopia.no](mailto:utopia@utopia.no)

**Utopia**

Haloo Pohjola!  
Halló Norðurlönd!  
Hallo Norden!  
Hallá Norden!



Flytte, studere eller arbeide i Norden?

Hallo Norden veileder deg gjennom byråkratiet  
Tlf: 21 02 19 99 E-post: [hallo@norden.no](mailto:hallo@norden.no)

 **norden**  
Nordisk Ministerråd

[www.HalloNorden.org](http://www.HalloNorden.org)



**Studenter trenger mer penger**

45 prosent av trondheimstudentene blir karakterisert som «økonomisk sårbare». Tre av ti føler at de ofte har problemer med å betale regningene sine. Rolf Reikvam (SV) synes forslaget fra Studentenes landsforbund (StL), om en økning av totalbeløpet i støtten til 100 000 kroner, er på sin plass. Det er statssekretær i Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD), Bjørn Haugstad, ikke enig i. – En student kan i dag få 8000 kroner i måneden i lån og stipend fra Lånekassen. Har studentene fornuftige krav til boligstandard, er dette en forsvarlig sum, forteller statssekretæren til Under Dusken.

**Vil ha elite**

I 1980 var antallet studenter i Norge 70.000. 23 år senere studerte 210.000 studenter på norske universiteter og høyskoler. Flere eksperter mener utviklingen er uheldig med tanke på at studiekvaliteten vil utvannes med mange middelmådige studenter uten klare mål for utdannelsen sin, og etterlyser derfor mer siling og høyere opptakskrav. – La universitetene i de store byene ta de flinkeste studentene. Gi disse et maksimalt godt tilbud. Alt bør lukkes, og man burde stille mye større krav enn i dag. Og tving resten som vil ta utdanning ut på høyskoler i distriktene, sier rikspessimist Jon Hustad til Under Dusken.

# – Pengene er ikke problemet

Studentutveksling er tidligere blitt stemplet som et tapsprosjekt. Nå avviser flere fakulteter at økonomi er årsaken til at få av deres studenter reiser ut.



UTROPIA #9 - 2004

DIMA EMELIANOV

I forrige utgave av Utopia ble det satt fokus på at få Tromsø-studenter drar på utveksling. Dette semesteret er det totalt 43 studenter som benytter seg av universitetets utvekslingsavtaler. Det betyr at omkring 110 av 140 avtaler står ubrukt.

Konsulent for internasjonale studiesaker, Jørgen Fosslund, pekte ut den nåværende finansieringsmodellen som en av hovedårsakene til dette problemet. Han mener at det på enkelte programmer er en frykt for å miste studenter, og dermed også penger. På grunn av dette er ikke alle instituttene like aktive med å markedsføre sine avtaler, påpekte Fosslund.

Nå avviser imidlertid flere av fakultetene at økonomi er en av hovedårsakene til at få av deres studenter reiser ut.

**Påvirkes ikke**

– Vi kan bli flinkere til å oppfordre studentene til å dra på utveksling, men jeg tror ikke at et eventuelt økonomisk tap er årsaken til manglende oppfordringer, sier studiesjef ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Tove Marienborg. Hun mener at finansieringsmodellen er problematisk kun for de små programmene, og kun hvis en svært stor andel av deres studenter reiser ut. Studenter på de små programmene utgjør imidlertid kun en liten del av den totale studentmassen.

Heller ikke dekan ved

Det medisinske fakultet, Kirsti Ytrehus, mener at det økonomiske tapet påvirker utvekslingen ved fakultetet.

– Det er definitivt ikke riktig. Det kan i enkelte tilfeller være vanskelig å tilpasse studentenes ønsker til eksisterende studieprogrammer. En stor del av våre studenter er nemlig profesjonsstudenter. Tromsø har gjennom en årrekke lagt vekt på å skape unike studieprogrammer for profesjonsstudentene, og dermed ligger forholdene mindre tilrette for utveksling enn hva som er ønskelig, sier Ytrehus til Utopia.

**Taper lite penger**

Også rektor ved Norges Fiskerihøgskole (NFH), Knut

Heen, mener det er feil å skyld på økonomien.

– Slik universitetet praktiserer finansieringsmodellen i dag blir de fakultetene som produserer dårlig på premieringsdelen kompensert i form av høyere grunnbevilgning. Det er derfor ikke i særlig grad noe reelt tap fakultetene står ovenfor ved å øke studentutvekslingen, sier Heen.

Han mener det ligger andre problemer til at få reiser ut.

– Avtaler med for eksempel spanske-, kinesiske-, og japanske universitet, hvor undervisningen hovedsaklig foregår på deres morsmål, er attraktive for svært få studenter. Dessuten sliter vi med å få gode utvekslingsavtaler

i havn både i USA og i Canada. Begrunnelsen er ofte at universitetene ikke tror at et tilstrekkelig antall av deres studenter vil benytte en slik utvekslingsavtale. Et annet problem har vært at våre samarbeidsuniversitet ikke kan tilby de fag som våre studenter ønsker. Dette gjelder særlig økonomiske/administrative fag hvor det er begrenset kapasitet, sier Heen til Utopia.

## ISU elects new board

MELIKE YAZAROGLU

On September the 3<sup>rd</sup> the International Students' Union (ISU) elected members for its 2004-2005 board. In total, the board has 10 members, who hail from 10 different countries around the world. The new president Priscilla de Wit from South Africa has her goals set.

– I will work closely with the university, and I will pick up where the previous board left. I will

continue to fight for lower visa application fees, but more importantly, I want English signs on campus. We still don't know what we're eating, she complains on behalf of hundreds of students.

ISU is an anti-racist, non-profit, non-religious, non-political student organization. It consists of approximately 600 international students, and promotes interests of the foreign student body at the University of Tromsø.



**ISU BOARD 2004-2005:** President: Priscilla de Wit (South Africa), Vice-president: Anja Knöpfli (Switzerland), Treasurer: Julia Shevtsova (Russia), Secretary General: Novi Julaeha (Indonesia), Public relations officer: Melike Yazaroglu (Turkey), Webmaster: Benjamin Hjort (Denmark), Organising officers: Clarence Gonzales Colindres (Nicaragua), Abdul Hoque (Bangladesh), William Hermann Arrey (Cameroon), Victoria Phiri (Zambia)

**Gavmilde Trondheimsstudenter**

Trondheimsstudentenes bidrag til Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH) økte i 2003 med over femti prosent i forhold til året før. SAIH, som budsjetterte med 660 000 innsamlende kroner fra trondheimsstudentene i 2003, samlet inn nær dobbelt så mye. Over 1,1 millioner kroner bidro trondheimsstudentene med. Etter den solide økningen har Trondheim passert både Oslo og Bergen i pengebidrag, og er dermed landets største bidragsyter til SAIH. Sett bort fra Trondheim, har de innsamlende midlene vært stabile, med unntak av Oslo som i 2003 hadde en kraftig tilbakegang skriver Under Dusken.

**Krangler om flygel**

Pianisten Kjell Bækkelund testamenterte sitt flygel til en elev ved Norges Musikkhøgskole (NMH). Flygelet til en verdi av 200.000 skulle ble gitt bort til vinneren av en konkurranse som skulle holdes ved skolen. Denne framgangsmåten har imidlertid høsten kritikk. Kritikken kom fra blant andre Barrat-Dues Musikkintitutt, som hevdet at arrangørene bedrev hemmelighetskremeri, og burde drevet bedre markedsføring slik at flere musikere hadde fått mulighet til å delta. – Det viktigste er at flygelet går til noen som fortjener det, sier tidligere NMH-student Ingrid Nyhus til Universitas.

# Parkeringsproblemet: Ingen løsning før våren

**Teknisk avdeling tror parkeringsproblemene blir løst først tidlig neste år. Da innføres det trolig betalingsautomater på universitetsområdet.**

DIMA EMELIANOV

– Saken må fortsatt gjennom mange ledd, deriblant Høgskolen, universitetsdirektøren og tjenestemannorganisasjonene, påpeker direktør ved Teknisk avdeling Kathrine Julin Pettersen. Hun tror ikke at problemene knyttet til parkering på campus vil få en rask løsning.

– Jeg tviler på at det kommer en løsning før våren. Det har sammenheng både med byråkratiprosessen og værforholdene. Etablering av automatene krever blant annet sementering, og dette er umulig om vinteren på grunn av frost, forklarer Pettersen.

**Plassmangel**

I lang tid har både studenter og ansatte ved Universitetet i Tromsø (UiTø) opplevd parkeringssituasjonen på universitetsområdet som problematisk. Parkeringen er i dag avgiftsfri, og en del av plassene tiltenkt studenter og ansatte ved UiTø brukes av ansatte ved Universitetssykehuset og Brevika videregående skole.

Dermed står flere studenter og ansatte uten gratis parkeringsplass. Som forsøk på å løse dette problemet, har det fra flere hold kommet forslag om å innføre en betalingsordning. Det er blant annet foreslått at studenter og

ansatte ved UiTø skal betale et symbolsk beløp, mens gjester får mindre gunstige betingelser.

Tidligere har Studentstyret vedtatt å innføre en oblatordning. Etter anbefaling fra Teknisk avdeling og Tromsø parkering ser det imidlertid ut som at denne ideen blir parkert allerede før den forlater tegnebordet. Nå er betalingsautomater det mest

aktuelle alternativet, selv om også det må gjennom flere ledd i byråkratiet for å bli vedtatt.

**Nærmest gratis**

– Det vil ikke bli differensiert i pris mellom parkering og buss. Det er nettopp det som er bakgrunnen for å innføre parkeringsautomater – man skal gi studenter og ansatte et valg mellom buss og bil. Det

vil være uheldig å binde noen til å kjøre bil hele året fordi de har kjøpt parkeringsoblat, poengterer velferdsansvarlig i Studentstyret Hans Eivind Dalsbø.

Et foreløpig forslag innebærer etablering av syv parkeringsautomater ulike steder på universitetsområdet. Prisnivået for gjester vil ligge på 15 kroner i timen, mens parkeringen vil være til-

nærmet gratis for studenter og ansatte.

– Men før dette kan bli en realitet, må forslaget godkjennes både av studenter og ansatte, sier Dalsbø til Utopia.

Forslaget om betalingsautomater var oppe til votering i Studentstyret på tirsdag. Da Utopia gikk i trykken, var det ennå ikke tatt en avgjørelse i saken.



**ORDNER OPP:** Studentstyreleder Vegard Stokland (t.v.) og velferdsansvarlig Hans E. Dalsbø.

Foto KAI MAGNE MELHUS

## Gir studenter parkeringsbøter

**Nye regler åpner for bøtelegging av feilparkerte biler på Samskipnadens boligområder. Ledelsen håper det vil redusere antall feilparkeringer.**

DIMA EMELIANOV

Tidligere har ulovlig parkerte biler ved boliger tilknyttet Studentsamskipnaden blitt

tauet bort når bilene er blitt kontrollert, eller klager fra beboere har kommet inn. Nå innføres det imidlertid en kontrollavgift på 500 kroner som åpner for bot i tillegg til den tidligere tillate borttauingen.

De nye reglene gjelder både beboere og besøkende som parkerer ulovlig på områder som er skiltet med parkering forbudt, og ble iverksatt 1. september.

Tromsø parkering har nå fått fullmakt til å drive kontroll og innkreving av

såkalte "kontrollavgifter". Klager i den forbindelse må derfor rettes til dem, opplyser SiTø.

Bygg- og vedlikeholdssjef i Studentsamskipnaden Jarle Trondsen håper tiltaket vil redusere antall feilparkeringer ved Samskipnadens boliger.

– Gjennom den nye ordningen vil kontroll kunne foretas døgnet rundt, og beboerne blir forhåpentligvis mindre plaget av bilferdsel og parkeringer av biler inne i boligområde, sier Trondsen i en pressemelding.





## NIERRADAKTI

MIKKEL BERG  
mikkel.berg@same.net

## Hundre års helvete

De er strengt tatt ikke et urfolk, men når man skriver om russiske minoriteter er det umulig å unngå emnet. Dagens nierradakti handler om en sydlig opprinnelig nasjon: Tsjetsjenerne.

Det er ei uke sia nå, men stemninga har fortsatt ikke lagt seg. Man tenker på det når man vurderer å gå på konsert, går på metroen eller går forbi en skole. Det begynte med opptrapping av geriljakrigen i Tsjetsjenia, fortsatte i Moskva og endte – foreløpig – på ei skole i Beslan. Hvordan kom Russland hit?

## Skjebnesvangre valg

Tsjetsjenias felles historie med Russland begynte fredelig, da dets ledere avga suverenitet til Moskva i det 16. århundre. Men opprørene i sør begynte ikke lenge etter – iblant ledet av makthavere, iblant med rot i religiøse eller sosiale bevegelser. Da Tsar-Russland falt tok bolsjeviker, som ble frivillig med i Sovjet, makta i landet. Men nok en gang ble de skuffa: slagordene om *frihet, likhet og land* ble aldri virkelighet, og da Stalin kom til makta gikk de til geriljakrig.

## Sovjet

Gamle Josef likte ikke uro i sine hjemtrakter og lot hele folket (som mange andre nasjoner) deporteres. Under Khrustshov fikk de vende tilbake, men da var allerede nesten

halvparten døde. Dertil ble de utsatt for hard russifisering, og klager på det brutale regimet i republikken ble ignorert. Og da Sovjet ble oppløst så mange sitt snitt til å gjøre ende på fem hundre år under russisk hæl.

## Dudaev vs Jeltsin

Den nasjonalistiske bevegelsen ble etterhvert ledet av generalen Dudaev. Uten folkeavstemning erklærte han Tsjetsjenia uavhengig fra den Russiske Føderale Sovjetrepublikken og den Tsjetsjensk-Ingusjetiske Republikken – fullstendig ulovlig, siden landet ikke var selvstendig medlem i Sovjetunionen. Etterhvert ble det borgerkrig i landet.

Dessverre for alle parter var Jeltsin en like kompromissløs leder. Drevet av frykt for å miste et viktig transitområde for olje og for separatismen som gjorde slutt på Sovjet, svarte han med å invadere fjellrepublikken i 1994 og legge hovedstaden i grus.

## Basaev og Mashkadov

Dette førte til masseflukt, massiv tsjetsjensk motstand og den første tsjetsjenske terrorismen: Islamisten Basaevs tropper tok et sykehus fullt av

gisler og krevde føderal tilbaketrekning. I 1996 endte den første krigen da opprørerne tok hovedstaden.

Et valg som av mange kalles udemokratisk, gjorde separatisten Mashkadov til president, med Basaev i regjering. De to ble snart uenige, og da en serie mystiske eksplosjoner rammet Moskva, var kimen til en ny krig i området allerede der på grunn av interne motsetninger. Ingen tsjetsjener tok noen gang på seg skylda for Moskva-terroren, men Kreml så dette som anledning nok til å invadere Mashkadovs Tsjetsjenia.

## Blodbadet fortsetter

Siden har republikken vært styrt av presidenter de fleste ser på som nikkedukker for Kreml, og rapportene strømmer på om tortur, vilkårlige straffekampanjer og kriminell virksomhet fra den føderale hæren. Imens utfører terroristene stadige grusomheter mot sivile mål.

Et kjent eksempel er da publikum til skuespillet *Nord-Ost* ble tatt som gisler av tropper som handla i Basaevs navn. Over hundre mennesker døde da Putin ga ordre om å gasse teateret. Men denne høstens hendelse overgår *Nord-Ost*:

terroristene begikk sin mest nedrige handling så langt, og myndighetene fulgte opp med å håndtere situasjonen på verst mulig måte.

## Putins formel

Putin har insistert på å kjøre hardt mot Tsjetsjenia, og markedsfører forsøksvis dette som en del av den globale "krigen mot terror". Det å slippe militæret løs har så langt kun ført til mer motstand.

Men er dette realiteter, eller kun propaganda for å dekke over helt andre tiltak? Putin varslet nemlig nylig at han herved *personlig* vil nominere presidentene i *enhver* russisk republikk. Hva denne demokratiske katastrofen har å gjøre med å bekjempe terrorisme, kan man lure på, og noen mener han bruker Beslan til å konsentrere mer makt på egne hender. Tsjetsjenia går altså ikke mer selvstyre i møte, noe som er nødvendig for at føderasjonen skal kunne bryte ut av den onde sirkelen.

Kilder: Støttekomiteen for Tsjetsjenia, Helsingforskomiteen, Chechnya Free, Dagbladet, Saint-Peterburg Times

Mikkel Berg studerer russisk ved UiTø og er for tiden diasporasame i St. Petersburg.

## ELSA: Fornøyd med interessen

15. september var siste frist for å melde seg på den årlige, nasjonale prosedyrekonkurransen. De fleste påmeldingene kom i tolvte time.

LENE HEITMANN RASCH

– Vi har fått inn påmeldinger fra åtte lag, og det er helt ideelt, sier Nils Jensen, en av de lokale arrangørene. Komiteen ønsker mange lag, slik at det blir en reell kamp om å kvalifisere seg til den nasjonale konkurransen i Oslo, som holdes neste år. De fleste av påmeldingene kom inn samme dag som fristen gikk ut, og komiteen var en stund bekymret for den labre

oppslutningen.

## Får penger

I år skal det for første gang deles ut penger til vinnerne. I tillegg til flybillett og hotellopphold i Oslo under den nasjonale konkurransen, mottar vinnerlaget 5.000 kroner. Det er European Law Students' Association (ELSA) som arrangerer prosedyrekonkurransen. Arrangementskomiteen under ledelse av Linda Forsland har i år jobbet helhetlig med profilering. – Vi har blant annet gått aktivt ut for å få sponsorer, og har dermed litt mer å rutte med, sier Jensen.

Han er svært fornøyd med den gode oppslutningen, og synes det er ekstra fint at fire av de åtte påmeldte lagene er fra 1. avdeling. Særlig ettersom

konkurransen dreier seg om avtalerett, og studentene på masterstudiet ikke har det som pensum før til neste år. – Dette er en utrolig lærerik erfaring for de som er med. Man får diskutert mye fag, og lærer å sette det man leser ut i praksis, mener Jensen.

## Til Genève

De som vinner den nasjonale konkurransen, kvalifiserer seg til den europeiske konkurransen, som arrangeres i Genève. Der skal 16-17 lag fra hele verden møtes, og utfordringene vil trolig dreie seg mer om internasjonale handelsavtaler. Fjorårets vinnerlag fra Tromsø vant finalen i Bergen, og kom på 6. plass i Genève, så studentene trenger ikke å være redde for at de er for dårlig kvalifiserte

i forhold til nivået ellers i Europa.

Prosedyrekonkurransen arrangeres mellom 28. september og 12. oktober, og skal etter planen finne sted i Aud 3 i Teorifagsbygget. – Vi hadde håpet å få bruke den nye rettsalen, men dette er dessverre ikke mulig på grunn av tekniske problemer, sier Jensen. Dørene er også åpne for publikum, hvis noen er interessert i å være tilskuer.

– Denne konkurransen er en fin anledning til å vise at en er initiativrik. Det tar seg bra ut på CV'en hvis man kommer langt i denne konkurransen. Og uansett er det en veldig god og interessant erfaring å ta med seg, avslutter Jensen, som selv er påmeldt.

## DETTE ER PROSEDYREKONKURRANSEN:

- En fiktiv rettsak der to parter, hver bestående av to eller tre juss-studenter, skal argumentere for og imot et rettsspørsmål.
- Foregår i cup-form, og starter med kvartfinaler.
- Arrangeres for åttende gang ved Universitetet i Tromsø (UiTø), i år mellom 28. september og 12. oktober.
- Vinnerlaget fra Tromsø går videre til den nasjonale konkurransen som arrangeres i Oslo etter jul. Vinneren derfra sendes til verdensfinalen i Genève.



## UTROP :

**Drømmen om det forgjettede land**

Aga "Brtz" kritiserte i forrige Utopia norske studenter for ikke å utnytte de mulighetene de har. Det er et faktum at norske studenter blir i Norge, men hvis vi skal fordele skyld, vil jeg benytte anledningen til å rette en anklagende finger mot studiekonsulentene.

Jeg vet ikke engang sikkert hva de kalles, disse folka som er der for å hjelpe studentene med deres problemer. Jeg vet bare at det nå er ett år siden jeg først tok kontakt med en av dem, og jeg har ikke fått hjelp enda. Den fantastiske PowerPoint-presentasjonen som fortalte meg at et opphold i utlandet ville transformere med fra en kjedelig og venneløs person, til en blomstrende kulturell åpenbaring med full avtalebok og et stort smil; den overbeviste meg. Jeg var altså en noenlunde ressurssterk, oppegående student full av

pågangsmot og entusiasme.

Ett år etter er det bare å konstatere at jeg enda sitter våt, kald og bitter på et studenthus i Tromsø, og kjenner pågangsmotet og entusiasmen regne vekk. Kanskje er min historie spesiell, jeg håper i alle fall at ikke alle må gjennom like mye pes for å komme seg vekk herifra.

Jeg har snakket med åtte forskjellige personer, i fire forskjellige bygg; Jeg startet på Det humanistiske fakultetet siden det er desom har ansvaret for masterprogrammet mitt. De sendte meg til Det samfunnsvitenskapelige fakultet, fordi hovedfaget mitt er sosiologi. SV-fakultetet sendte meg til internasjonal koordinator, som etter litt om og men sendte meg tilbake til Hum.fak. som sendte meg til SV-fakultetet. I et nytt forsøk på å bli kvitt meg sendte SV-fakultetet meg til Mat.nat. Mat.nat ville i alle fall ikke

ha noe med meg å gjøre, selv om jeg etter studieplanen min skulle begynne på mitt andre fag, biologi, det semesteret jeg planla å ta ute.

Men siden hovedfaget mitt er sosiologi hører jeg hjemme på SV-fakultetet, ble jeg forklart, og må benytte meg av deres avtaler. Jeg antar at det kan bli et problem for meg å ta biologiemner gjennom avtaler laget for sosiologi, men det er i tilfelle mitt problem og ikke Mat.nats. Og omtrent hit er jeg kommet. Drømmen om det store utland og det "havet av muligheter" jeg hør hørt om virker fjernere enn noen gang.

Ingvild Buhaug

**Tullete forslag om døgnåpent bibliotek**

Synes forslaget om døgnåpent bibliotek er tullete. Har man vurdert om det er et reelt

behov. og om det ikke koster mer enn det smaker. Tviler på det! Men man behøver vel ikke slutte å tro på julenissen selv om man har blitt voksen? Man burde heller la pengene gå til bokinnkjøp, så kan de få studentene som ønsker å lese hele natten heller bruke de vanlige lesesalene.

Fornuftig student

**Hjemmelekse til studentstyreleder**

En vanlig definisjon av ledelse er å motivere og koordinere andres aktiviteter til felles innsats for å nå organisasjonens mål.

En utfordring til deg er å kort fortelle hvordan du motiverer og koordinerer ditt AU, Studentstyret og studentene til felles innsats for å nå målene i studentpolitikken.

Og hvis du kan si noe om hva du anser som tre viktigste målene du vil jobbe for i høst, både for å oppnå noe reelt for studentene, og derigjennom være med på å øke grunnlaget for engasjementet rundt studentpolitikken, samt hvordan du konkret vil gå frem for å oppnå disse målene, ville vel ikke det være for mye forlangt? På forhånd takk!

Statsviter

**Sykt studentdemokrati!**

Jeg tror ikke vi har noe mer å kjempe for, vi har oppnådd alle rettigheter, vi alle trives og har det godt, hvorfor skal vi engasjere oss da?

Tidligere student

**Ja, sykt studentdemokrati!**

Mangelen på engasjement og rekruttering til studentdemokratiet kan ha en sammenheng med at det skjer svært lite i studentdemokratiet. Studentene kan ikke gjette seg til at det finnes. Studentstyret er i alle fall ikke synlig på campus. Jeg vet ikke hva de har gjort siste året og det er deres oppgave å få det ut.

Nåværende student

**Sykt studentdemokrati!**

I en tid hvor studentene har mer enn nok av rettigheter kjempe for så er det et tegn på at noe sykt holde på med å skjære når leder Vegard Stokland må ut i studentmedia for å få tale i universitetsstyreprerentanter. Hvor blir det av ansvar som hver enkelt student skal ha for demokratiet?

Tidligere student

**Lykke til**

Var heldig nok til å kunne legge studieøkene på hylle vår 03. Over ett år etter kan jeg bare si følgende til alle ferskiser; Nyt livet som student, gjør det du vil - når du vil, hverdagen innhentes deg altfor kjapt.

Eks-student

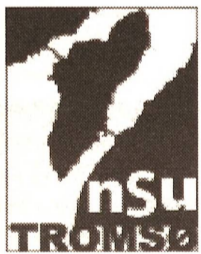
**Feedback kan ikke business**

Opphørssalget på Platebaren Feedback er for lengst i gang, men det er ikke særlig overbevisende. Da butikken gikk for full maskin, solgte rock'n'roll dealer Egon Holstad skiver for usannsynlig høye 189 kroner per plate.

Nå som opphørssalget er i gang, gir Holstad avslag på 30 prosent. Kombinert med bannere som skriker "opphearsalg", framstår dette naturligvis som fristende, men enhver kunde med grunnleggende mattekunnskaper på plass vil nok tenke seg om; Selv med et prisavslag på 30 prosent er platene på Feedback dyrere enn på Platekompaniet. For ikke å nevne nettbutikkene.

Er det da fortsatt noe som lurer på hvorfor sjappa gikk konkurs? Hvem prøver Holstad å lure? Han lurer ikke meg.

Dima Emelianov



## Studentstyret NSU-Tromsø

### EKSTRAORDINÆR STØTTEMIDDELFORDELING

Hvert år disponerer studentstyre en del av semesteravgifta til fordeling på store og små studentforeninger. I fjor ble ikke alle disse midlene fordelt og studentstyret ønsker derfor å invitere alle store og små foreninger til å søke om midler til investeringer.

Reglement og søknadsskjema fås på studentstyrets kontor i hovedgården og på våre hjemmesider:  
[www.uit.no/studentstyret](http://www.uit.no/studentstyret)

**Søknadsfristen for denne ekstraordinære støttemiddelfordelingen er satt til 15 oktober.**

Ved spørsmål, ta kontakt på 77 64 42 02,  
[orgsek@sst.org.uit.no](mailto:orgsek@sst.org.uit.no)

**Eller stikk innom studentstyrekontoret i hovedgården.  
Kontaktperson Anja Støback Bjørsvik**

## TIPS UTROPIA!

Beste tips belønnes med to gratis kinobilletter.

utropia@utropia.no 77645900



## PÅ KINO I SEPTEMBER

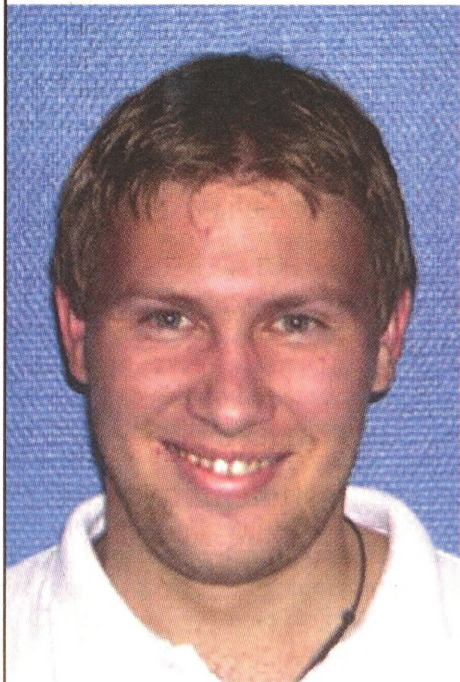
10.9 Uno  
17.9 Shrek 2  
24.9 Man on Fire, Hawaii Oslo

TROMSØ  
KINO

# 13

Onsdag 22. september 2004

### KRONIKK



JØRN A. HENRIKSEN, LEDER I  
NORSK STUDENTUNION (NSU)

Uten studentene, er studentorganisasjonene irrelevante. Vi trenger *din* hjelp for å jobbe for *deg*. Delta i demokratiet og stem ved valget, så kan vi slå i bordet til Kristin Clemet på vegne av studentene, Leder i Norsk Studentunion (NSU), Jørn A. Henriksen

# Vil du ha mer penger?

**Kronikkforfatteren tar opp problematikken knyttet til lav valgdeltakelse i studentdemokratiet. Han mener det svekker studentorganisasjonenes gjennomslagskraft overfor sentrale styresmakter.**

Oktober er på vei og med det den årlige statsbudsjettkampen. Hvert år prøver vi i Norsk Studentunion (NSU) og våre medlemmer å overbevise regjeringen og partiene på Stortinget om å bruke pengene på en måte som gagnar landets studenter. For budsjettåret 2005 har vi to hovedsaker. Stipend og lån regulert etter prisstigning, samt bygging av flere studentboliger.

**Vil ha indeksregulering**  
Siden 2001 har studentene fått 80.000 i året i stipend og lån. Vi er vel alle enig at det å leve på 80 000 alene i 10 måneder gir en ganske begrenset og sparsommelig hverdag. Enda verre er det at vi får faktisk mindre for hvert år! Mens prisene har gått opp så har

stipend og lån stått stille. Reelt sett har vi mindre å rutte med nå enn for tre år siden. Jeg bruker å si at studentene har det litt vanskelig i år, men de har det i alle fall bedre enn til neste år.

Selv om vi mener at vi burde hatt mer penger, så har vi kun et nøkternt krav til Kristin Clemet. Vi vil at kostnadsnormen til studentene skal indeksreguleres etter prisstigningen. På norsk betyr dette at vi vil at stipend og lån skal stige i takt med prisstigningen, slik at vi faktisk får 80.000 til neste år også. Hvis dette hadde vært gjort i 2001, ville vi fått ca 85.000 i stipend og lån til neste år. Vi har kjempet for denne indeksreguleringen i flere år nå, om vi endelig får den i år vil vise seg når budsjettforslaget blir offentliggjort.

**Lobbyvirksomhet hjelper**  
NSUs andre hovedkrav i år er at det skal bygges 1.000 nye studentboliger til neste år, slik vi er blitt lovet. Stortinget har sagt at det skal bevilges penger til å begynne byggingen av 1000 nye boliger i året. I fjor ble det bevilget penger til litt over 500. I år måtte studenter i Tromsø sove i universitetets bomberom fordi de ikke hadde funnet plass å bo. Trenden er den samme over hele landet. Studentboligene

skal være et billig supplement til det private markedet og behovet er stort.

Hvert år er det den samme kampen med Finansministeren og Utdanningsministeren om å få innfridd våre krav. I 2001 var det en stor seier for NSU å få hevet stipend og lån støtten fra 69.000 til 80.000. I år har Vegard Stokkland og Studentstyret i Tromsø sammen med de andre studentdemokratiene bestemt at NSU skal kjempe for indeksregulering og studentboliger. Vi fremmer og "lobber" for våre krav gjennom møter med sentrale personer i regjeringen og partiene på Stortinget. De lytter til oss og tar med seg våre innspill, men vi er ikke de eneste som kommer med innspill. Når statsbudsjettet skal hamres sammen og sparekniven brukes flittig, så er det ofte lett å utsette studentenes krav et år til. Ikke fordi det ikke er gode saker, men fordi de må velge mellom mange gode saker.

**Studenter i ryggen**  
Når vi møter politikerne for å "lobbe" for våre krav er vi godt forberedt. Vi presenterer problemet, kommer med gode gjennomarbeidede argumenter, presenterer tall som viser at det trenges penger og hvor mye (lite) det vil koste, og vi forklarer

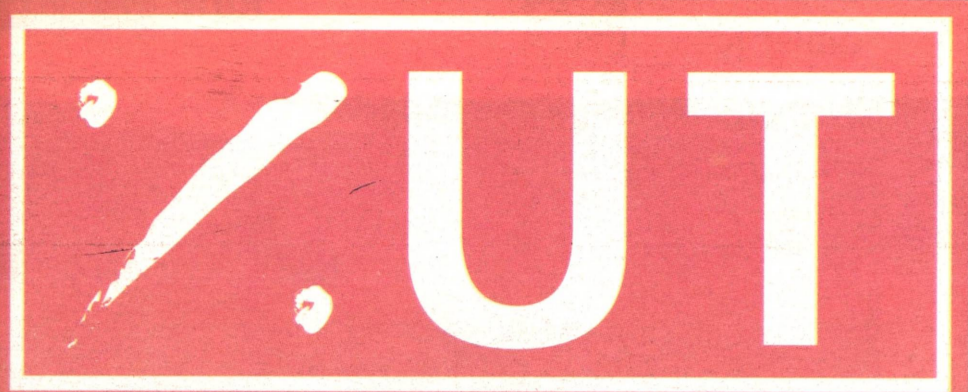
hvorfor dette ikke bare er bra for studentene, men også for akademia og samfunnet for øvrig. Dette gjør at NSU ofte har fått gjennom en del av sine krav, men det blir stadig vanskeligere når budsjettene blir strammere og strammere.

Men til tross for at vi er godt forberedt til møtene, så er det en ting som kunne gitt oss mye større gjennomslagskraft. Nemlig valgoppslutning. Hvert år er det valg til Studentstyret i Tromsø. I fjor var valgoppslutningen på beskjedne 8,7 prosent. Trenden på landsbasis er også ganske lav. Vi hadde vært sterkere hvis vi hadde hatt flere studenter i ryggen når vi gikk til Stortinget for å fremme våre krav. Ved å stemme er du med å støtte studentdemokratiet og gi de som jobber for *dine* sosiale, økonomiske og faglige interesser og rettigheter en større mulighet til å lykkes.

**Du er viktig for oss**  
Siste uken i oktober er det valg til Studentstyret i Tromsø, da burde *du* stemme slik at både Studentstyret og Norsk Studentunion er bedre rustet til å jobbe for deg. I fjor var det 6.000 studenter ved Universitetet i Tromsø som ikke stemte. Vil du at politikerne skal lytte til oss når vi jobber for at foreleserne skal ta pedagogiske kurs,

dine rettigheter ved sykdom og fødsel, økt tilgang til utenlandsstudier, at undervisningen skal være basert på forskning, studentbarnehager, studentveiledning, studentrabatter og mye, mye mer? Da må du gjøre din borgerplikt som student å stemme ved neste Studentstyrevalg! Studentdemokratiet eksisterer for å ivareta dine rettigheter og interesser. Det er deg vi jobber for, og ved å stemme gir du Studentstyret og oss som jobber på nasjonalt nivå mulighet til å gjøre en bedre jobb for deg.

Min appell til dere er altså at dere stemmer ved valget siste uken i oktober. Det vil stå valgurner over hele campus og alle tavler vil være fulle av valgkampplakater. Delta i debatten! Skriv leserbrev til Utopia og si hva *du* som student mener burde forandres. Uten studentene, er studentorganisasjonene irrelevante. Vi trenger *din* hjelp for å jobbe for *deg*. Delta i demokratiet og stem ved valget, så kan vi slå i bordet til Kristin Clemet på vegne av studentene!



• NR. 10 • 22. SEPTEMBER 2004 • UKE 39 • 29. ÅRGANG



**For et sirkus! s.10-11**  
**Quizfeber s. 8-9**

**TV duellen s. 7**  
**Debbath s. 4**

# konserter

## Onsdag 22.09

**Washington og Dharma**  
driv, 22.30. Washington har for ikke lenge siden gitt ut en såkalt cd, og den ble godt motatt blant annet av tromsoby.no sin anmelder. Nå er sjansen her for å oppleve de live, og den sjansen bør gripes, om du liker melankolske greier.

## Jardar synger Beatles

Lillescenen i kulturhuset, 21:00. Denne dagen, og fire hele dager til ende skal Jardar slå på stortromma, eller rettere sagt, det skal bandet hans gjøre. Jardar skal først og fremst synges sanger skrevet i fordums tid, av avdøde og høyst levende storheter som John Lennon og Paul McCartney, og kanskje til og med George Harrison. Ringo Starr, derimot, er som vi vet gjort urettmessig til latter for sitt noe platte trommespill. Vel, til hans forsvar kan vi jo minne om at Beatles ofte omtales som "the fab four", og ikke "the fab three and that drummer guy".

## Torsdag 23.09

**Jim Stärk (+ Demonas)**  
driv, 22.30 Melankolikere som har blitt muntre. Dette blir nok en stærk opplevelse, da bandet er kjent som et stærkt liveband. Vi håper det ikke blir for mye tumulter foran scenen, men drivs sikkerhetsvakter er jo stærke som bjørner, så det går sikkert bra.

# film

## Fredag 24.09

**Man on fire**  
Verdensteateret. En bølge av kidnappinger har feiet gjennom Mexico, og en stigende panikk preger den rike delen av landets befolkning, særlig dem som er foreldre. I løpet av en seksdagers periode har det vært hele 24 bortførelser, noe som fører til at mange leier inn livvakter for å følge barne sine.

# diverse

## Torsdag 23.09

**Nessekongen Puntila**  
Kulturhuset. Vi bare minner om at forestillingen fremdeles er på gang. "Herr puntila und sein Knecht matti", som den heter på originalspråket.

**Paal Flaata,**  
Blå Rock, 22.00 Den dumme og egentlig ikke så deilige vokalist fra Midnight Choir.

## Lørdag 25.09

**Tromsø Symfoniorkester**  
Strandgt. 41. Kammermusikk.

## Onsdag 29.09

**The Lionheart Brothers**  
Kaos. Her følger en ektefølt oppfordring fra Utopias redaksjon. Skal du velge deg ut en eneste konsert fra dette programmet du nå leser, la det bli denne. Dette bandet har overført noen helt fantastiske vellydende lydbølger fra realtime til diverse mer eller mindre håndfaste medium, sist manifestert i epen "Colour, Contrast, Context". Selv om dette er nok til å sette dype følelser i bevegelse hos noen og enhver, kan vi røpe at de på en scene faktisk overgår det som presteres på plate. Vær så snill, vi ber dere instendig om ikke å gå glipp av dette.

**Unni Wilhelmsen**  
driv, 22.30. Girly girl goes guitar.

**Pavel Fenjuk**  
Kulturhuset, 19.30. Denne artisten, som tidligere ikke har blitt omtalt i Utopia, trakterer sin accordion på en fremragende måte.

**Hawaii, Oslo**  
Verdensteateret. Fem sterke historier om kjærlighet flettes inn i hverandre og ender i samme gatekryss på Grünerløkka på årets varmeste dag. En døende mann ligger på asfalten, men de som står rundt ham er mer levende enn noen gang.

## Fredag 24.09

**Trond Viggo Torgersen uten skjerm**  
Rica Hotel, 18.30. Showet går også på lørdag. Torgersen skal blåse støv av gamle og nye skikkelser han har gjort foran kamera. Alle som kjenner litt til mannens karriere vet at dette ikke er noe å kimse av. Hva ville Norge vært i dag hvis denne førsteklasses entertaineren, musikeren og legen ikke hadde stukket frem sitt

## Torsdag 30.09

**Vishnu**  
Kaos. Dette bandet er i ferd med utvikle noe stort, og på scenen har de tidligere vist at de når storheter som the Doors opp til anklene. Alle oppegående musikkelskere bør derfor vite hvor de skal infinne seg denne kvelden. (På Kaos, altså)

**Amund Maarud Band**  
Subcircus, 21:30. Bluesband med bluesmann.

## Fredag 01.10

**Vigleik Storaas**  
Sparebankens festsal, 20:00. Jazzpianisten skal spille i jazzklubbens nye konsept,

## Søndag 26.09

**The Dreamers**  
driv, 20:00. Hvor mange filmruller som gikk med på å lage denne franitengelske seksuelle frigjøringen må gudene vite, men en ting er garantert! Små gryter har også ører.

enestående hode i de mange verv og roller han har hatt i årenes løp? La oss oppsummere i fleng: Flode, kroppen, Skotten, barneombudet, Smurfene, Vaktmesteren...for å nevne en brøkdell.

**Fredagsquiz**  
driv, 20:00. 60 varierte og til tider møkkavanskelige spørsmål. Dessuten et absurd spørsmål. Lag på inntil seks

solospillinger i festsalen. Han er en merittert artist, med blant annet spelemannspriser på innerromma.

## Ralph Myerz and the Jack Herren Band

driv, 22:00. Ved tidligere anledninger har det Herrens bandet levert fyrverkeriet til tilfredstillende karakterer på studenthuset. Musikken er noe av det bedre som kan oppdrives av den dansbare typen, og om du ønsker en unnskyldning for å riste løs, kan du få det av oss. Du er tilgitt.

## Lørdag 02.10

**Hellbillies**  
Rica Hall, 22:00. Et av de store norske banda, som jo har laget musikk som har

## Søndag 03.10

**Velvet goldmine**  
driv, 20:00. Gjør deg klar for tidenes definitivt hardezzzte glamrockflashback! Denne filmen får skøytesportens kondomdrakter til å ligne på dobbeltforede bobbledresser med ekstrainlegg... Var David Bowie egentlig en kenguru? Svaret finner du i denne filmen...kanskje...

personer konkurrerer om hvem som har de mest ualminnelige allmennkunnskapene.

## Lørdag 25.09

**Salsa: Salzumba**  
Theatherkafeen. Når det begynner og hva konseptet går ut på, vites ikke.

## Mandag 27.09

**Fotball**  
driv, kl. 19:00. VIF-TIL kamp vises, sannsynligvis på storskjerm.

gledet både menigmann og kongehus. Et festfyrverkeri av folkelig moro, blandet med sørgmodighet og melankoli. Hvem husker vel ikke kjempeliten "Ein krasafaren steinbu"? En fantastisk låt som appellerer til de fleste med en viss føling med de stolte norske jakt og natur tradisjoner. Vi håper og tror at bandet fremfører låta og luller publikum inn i en herlig tårevåt trance.

## Søndag 03.10

**Pre-Idol**  
driv, 19:00. Hurra! Snørungene skal prøve seg igjen. Seriøst, dette må bli en klassiker.

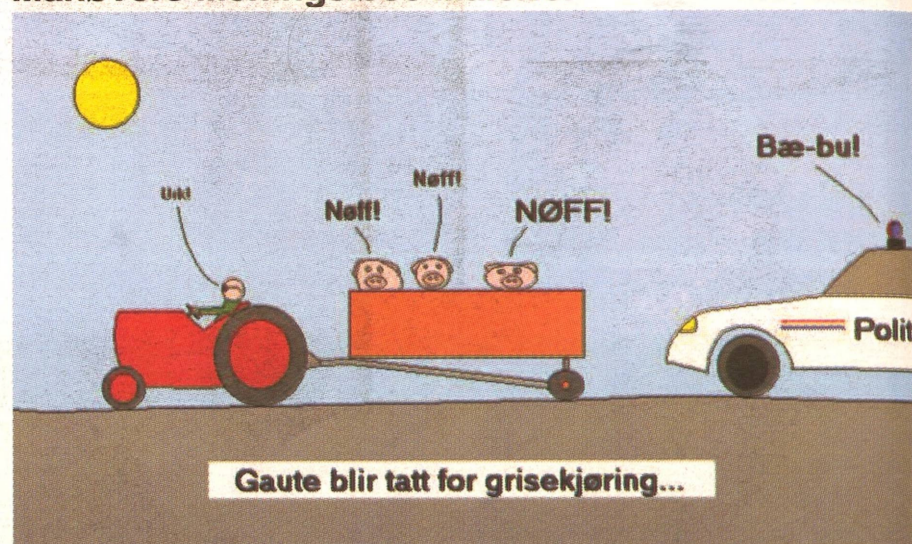
## Onsdag 29.09

**Urfolkskonferanse**  
Rica Ishavshotel/UiTø. Tema: Knowledge in the Next Generation. Major Challenges Regarding the Sustainability of Indigenous Cultures. Frem til lørdag 02.10

## Lørdag 02.10

**Scenekampkurs**  
Kulta, Tromsdalen kulturhus, 10:00. Her blir det fekting med både kårder og middelaldersverd. Fallteknikker og kampsportgreier. Hvor sinnsykt kult det ville vært å svinge et skikkelig riddersverd, hæ, HÆ!! En uvurderlig erfaring som skuespiller, hvis de skal lage en oppfølger til LOTR, for eksempel "The Return Of The Ring". Med scenekampkurs under beltet stiller man lenger frem i køen når rollene deles ut.

## Manøvers Meningsløse Malerier



Mens vi venter på...

# Nord-Norgebanen



Morgensangere: Jim Stärk gjester Driv torsdag 23. oktober. Demonas varmer opp.

FOTO Espen Solli

Sidespor



Bente Jensen

KULTUREDAKTØR

– Menn er snart utryddet, sa jeg og slurpet i meg den bitre morgenkaffen i SV-kantina.

– Da er vel du glad, du som alltid har sagt "heller kjøleskap enn kjæreste", kommenterte Hulken tørt.

Jeg smilte. Vi hadde begge den "ferske undersøkelsen" som viste at 87 prosent av kvinner synes kjøleskap var mer uunnværlig enn menn, både friskt og kaldt i minne.

– Men denne har litt mer kjøtt på beinet, skjønner du. En fersk undersøkelse viser at hvis y kromosomet krymper mer nå, så er det takk og farvel til deg og dine fotballfeirende kompiser.

– Så jeg er en utdøende rase?

– Jepp, sa jeg fornøyd og gransket Hulkens gryende måne fra den andre siden av kantinebordet. Han myste mistenksomt tilbake på meg.

– Men det er håp for deg på damefronten enda, blunket jeg lurt, en fersk undersøkelse publisert i Hong Kong viser at jo mer penger en mann tjener, desto mindre hår er det sannsynlig at han har.

Hulken løfte en hånd og strøk sin fjonekledte isse.

– Men alle mine fremtids penger og førstefødte sønn er lovet bort til Statens Lånekasse for Utpressing...

– Jo jo, men det gir et bra førsteinntrykk hos damene. Forskning viser nemlig at det ligger mye i uttrykket "kjærlighet ved første blick" for de første minuttene av et møte med en ny person tatoveres så å si inn i hukommelsen, jeg prøvde å nikke overbevisende.

Hulken skar en grimase.

– *Undersøkelser viser*, geipet han, at 60 prosent av de som tar høyere utdanning i disse dager er kvinner.

Hulken reiste seg, slengte sekken over skulderen og smilet i munnviken hans røpte at han var rede til å sette nådestøtet akkurat i tide til å rekke forelesningen sin om to minutter:

– Gi kvinner høyere utdanning og dette er hva dere forsker på!

# Sanne morgensanger

Turen er kommet til det kalde nord og torsdag 23. oktober står det oslobaserte bandet Jim Stärk på scenen til driv.

GLENN FAGERVIK

Etter to kritikerroste album ser det ut til at platekjøperne har oppdaget bandet etter storsuksessen med sommerens EP *Morning Songs*. Alle i bandet lever av musikken og bare trommis, Tom Rudi Torjussen, er for tiden engasjert på andre hold enn i Jim Stärk.

– Vi tjener jo litt på spillejobber og royalties fra radiospilling. Så vi har nok til brødmat, sier vokalist og gitarist Einar Stokke Fadnes.

**Morgensang med gull i munn**  
EPen *Morning Songs* har solgt til gull og vel så det og tittellåta har blitt spilt

hyppig på radio i de fleste kanaler.

– Det har løsnet litt nå. De første platene har begynt å selge igjen som følge av suksessen med *Morning Songs*. EPen har gitt oss et navn. Den har fungert som en oppvekker for folk, forteller han.

Etter jul blir det fokus på utenlandslansering og da står Danmark og Sverige for tur. Musikken til Jim Stärk velger Fadnes å putte i singer/songwriterbagen. Som på norsk klan relateres til både vise og countrytradisjonen. Men også det forholdsvis nye begrepet soft-rock er noe han kan stå inne for.

– Soft rock er en betegnelse jeg kan kjenne meg litt igjen i. Vi spiller rock men samtidig er det ganske soft, sier han og kommer inn på at musikken kan være rolig samtidig som det ligger intensitet bak.

Når det gjelder låtskriving og tekster er det mye som er personlig og basert på egne erfaringer.

– Det er mange egenopplevde sannheter i bunnen av tekstene, og så kan jeg spinner videre på det til jeg har en tekst.

**Den barnlige glede**  
Når det gjelder det musikalske uttrykket har bandet gått litt bort fra melankolien som har kjennetegnet bandet på de første platene, og litt mer lystigere toner har kommet frem.

– Vi har tatt ting videre og utviklet oss. Jeg skjønner ikke de som gir ut samme plata om og om igjen. Det er viktig å kunne finne flere dimensjoner i musikken vår. Når vi møtes oppstår det noe spesielt, og det er viktig for oss å utforske den barnlige gleden med å spille i band, og å tørre å ta sjanser. Jeg var i svært godt humør da jeg skrev låtene på *Morning Songs*, og det gjenspeiler jo stemningen i låtene. Men jeg føler likevel at vi har beholdt sounden og at man kan høre at det er en Jim Stärk-plate, sier Fadnes.

tegneserien - Linn Iril Hjelseth







# Debatt med Debbath

BLACK DEBBATH: Snart på en kafeteria nær deg...

FOTO L-P Lorentz

**Black Debbath er panteister og leter etter gud i tomme flasker. Avsløringene preller av bandet da Utopia dro fram diktafonen.**

ANDREAS MYRVOLD / GLENN FAGERVIK

## Et herlig blytungt band

*Hva er bandets mål?*

**Lars Lønning:** Nå har vi jo vært rundt på en slags signingsferd i våres og sommer, lagt store deler av landet under våre føtter og klart å vende folk om til den rette tro.

**Egil Hegerberg:** Nå er vi kommet til Nord-Norge, som jo er et utkantstrøk av Europa, og vi regner med at det blir mye vanskeligere her oppe. Vi regner med motstand fra en del ville stammer.

**L:** Vi har jo Harstad, for eksempel. Der regner vi med å bruke to hele dager på å spre vårt budskap, folk der har jo levd avkutta fra omverdenen i flere generasjoner, midt i havgapet og den strie stormen.

**Aslag Guttormsgaard:** Vi måtte be om en ekstra konsert fordi vi visste det ikke ville holde med én for å få folk over på vår side.

**E:** Motstanden i nord skriver seg fra at Nord-Norge hadde verre erfaringer med tyskerne under

krigen. På Østlandet gikk det jo greit, det var bare hyggelig, egentlig. Her oppe var det mer skepsis. Vi er på en måte Norges tyskere, selv om vi også har visse likhetstrekk med Olav Trygvason.

**A:** De brukte makt, vi bruker rock.

**L:** Målet er jo å snu hele Norge på hodet, altså hele statsforfatningen, slik at den femte statsmakt blir den altoverskyggende statsmakten.

## Den femte statsmakt

*Tror dere at det nye albumet har påvirket den offentlige debatten?*

**L:** Ja, det merker vi helt klart. Vi merker hele tiden i det offentlige ordskifte at det refereres til ting på plata, den har blitt et sånt referanseverk, nærmest en intertekstualitet. Det er som en Sareptas krukke der det stadig hentes informasjon.

**A:** Du har jo Høyre for eksempel, som fremdeles tilstreber å ha problemer. De er så trege at de fremdeles er på første skiva vår.

## Dop, kaffe og rock'n'roll

*Bruker dere dop, og har det i så fall noen*

*innvirkning på musikken deres?*

**E:** Musikken vår ville ikke vært den samme uten dop. Vi tar tre dop: pils, kaffe og sjampis. Ta Ollis for eksempel, han har nettopp begynt med kaffe.

**Ole Petter Andreassen:** Jeg drikker bare kaffe når jeg er på fest.

**E:** Han synes det er spennende og får et kjemperush av det. Vi har spilt i rockeband så lenge nå, og vi merker at kaffe gjennomsyrrer hele konsert-Norge. Selv har jeg vært sånn at jeg kunne tatt kaffe ofte, men jeg har ikke gidde å gjøre det regelmessig. Det har mer vært sånn i godt selskap.

**A:** Jeg merker det at "nå må jeg ha en kaffe" både om morra'n, sammen med dama og andre steder. Det er liksom ikke noe gøy lenger.

**E:** Aslag har jo måttet begynne å vanne ut kaffen med kaldt vann, slik at han kan drikke den fortere og få koffeinet raskt inn i blodet.

**L:** Det med rusmidler er ganske vanlig.

## Panteisme

*Hva synes dere om at enkelte kristne friskoler vil legge ned forbud mot rock og pop? Hva slags livssyn har den femte statsmakt?*

**L:** De kristne friskolene gjør jo en kjempejobb for at rocken fremdeles skal ha en slags aktualitet, så vi må bare takke de for at de holder rocken

levende. Det er jo dessuten disse folkene som opererer med tungetale, og det er jo egentlig den første rocken. De er jo på villspor, de driver jo med tungrock.

**E:** Jeg er panteist, jeg tror på Gud i tomme flasker. Det er jo grunnen til at vi misbraker så mye pils og sjampis er jo selvfølgelig at vi prøver å finne Gud i en tom flaske.

**L:** Vi er på søken alle sammen hele tiden.

**E:** Ollis har jo bakgrunn fra det kristne sørlandet, og der er det jo veldig polarisering mellom de kristne miljøene, og de mer satandyrkende miljøene, men nå som han har blitt voksen har han vel nesten sluttet å satanere.

**L:** Det er veldig lite tid til å satanere for noen og enhver av oss.

**E:** Det er veldig lite tid til å gjennomføre ritualer, satanistiske påkallelser og slikt, på grunn av familien. Og når vi driver og tegner symbolene, kommer det alltid en eller annen unge og tegner med rosa inni pentagrammet, eller søler melk, og så må jeg tørke opp med svamp.

*Er det noe viktig dere vil si til slutt? Som dere kanskje ikke får sagt ikveld?*

**O:** Kom på konserten

**L:** Ja, kom på konserten som var i forrige uke!

*Les den fulle utgaven av intervjuet på nettet.*

AbVia

ukas bilde

Utopia om 4 år

Den nyutdannede læreren Nils Kristen Tveitevås synes ikke kunnskapsnivået på første klassingene har blitt klasseforstander for er godt nok.

– Et inntakskrav i grunnskolen er på sin plass, med tanke på at dette er Norges fremtid, sier han til Utopia

Utopia om 5 år

– Grønn er ikke moteriktig i år for fiskerikandidater, skriver Petre Ørettbekk, førsteamanuensis på NFH, i et leserinnlegg i Kvinner og Klær. Moteskaperne raser.

– Den mannen har null peiling. Bur ham inne! sier Versace.

Utopia om 10 år

Studentsamfunnet har endelig flyttet inn i nye lokaler på Teorifagbygget.

– Nå kan vi endelig innføre våre nye tradisjoner, stråler Samfunnspresidenten og forteller at alle studenter som kommer nakne til Bodegaen hver tirsdag, skal få gratis kaffe og vafler.



Utopia om 20 år

Etter 22 år med fredagsquizen på driv, har quizmasterne Karri Bestegaard og Mahogni Løksunt gått tom for spørsmål.

– Hvor mange spørsmål har vi stilt på fredagsquizen til sammen, spurte Bestegaard på finalen av alle quizfinaler, hvorpå hun havnet i bitter strid med superlaget Dorsk trålungdom om hvorvidt spørsmålet hun nettopp stilte skulle regnes med eller ikke.



**Førstehjelpskurs:** - Anne, lever du? spør sykepleierstudent ved Høgskolen i Tromsø, Trine Amundsen (19), etter å ha forsøkt å puste liv inn i førstehjelpsdukka. Anne svarte aldri.

Foto: BENTE JENSEN

5 i klemma

Tekst og foto: IRENE DALENE OG LISE MARLEN ERIKSEN

Hvis du var en sykdom, hvilken ville du vært og hvorfor?



Eirik Høgås (32), Arkeologi  
– Ryggproblemer og jeg vet ikke hvorfor.



Gro Aasli (23), Psykologi  
– Lett influensa fordi det er en sykdom man får når man trenger en pause.



Hans Christian (24), Markedsføring  
– Astma fordi da er man nødt til å være helsebevisst.



Mayura Thiagalingam (23), Psykologi årstudium  
– Psykopat for da kan man plage andre.



Torbjørn Andersen (22), sivilarbeider på kunshistorie  
– Jeg ville vært en sjelden sykdom fordi den er vanskelig å bli kvitt.

Det har blitt mye kaldere i Arkhangelsk og trærne har skiftet farge fra grønt til rødt, gult og brunt.

Myndighetene i fylket har stengt av både varmtvannet og den sentralvarmen for å gjøre alt klart til den kalde vinteren som lurer bak hjørnet. Vi som bor her må derfor vaske oss på gammeldagsvis, i skalde leiligheter.

For å få varmen i oss og for å ta opp poteter, dro jeg sammen med en gjeng ungdommer til landsbygda og her fikk jeg virkelig en smakebit på den russiske kulturen. Klokken 07.00 om morgenen dro vi og spratt opp vi den aller første flaska med tyttebærspirt og litt senere, da vi strevet oss gjennom gjørme og kumøkk, skålte vi for lykke,

vennskap og arbeid. På kvelden da alle var samlet i banjaen, var det tid for å "daske" hverandre med bjørkekviser!

Her fikk jeg også et innblikk i det russiske kjønnsrollemønsteret. Mens gutta svetta og tok opp poteter, skulle vi jentene lage mat, fyre i peisen og gjøre klar badstua. De så rart på meg da jeg tok spaden fatt og begynte å hjelpe gutta.

Da vi skulle reise hjem igjen var det ingen seter ledige på bussen, så vi sto tett sammenklemt i over en time i kaoset av potetsekker og bager fulle av grønnsaker. For meg vil det være helt umulig å ikke nevne ulykken i Beslan denne gangen, da dette har gått veldig sterkt innpå meg og påvirker omgivelsene rundt meg. Hadde denne

hendelsen skjedd i Norge ville det stått aller først på dagsordenen, mens det her virket som om folket ikke var grepet av alvor. Jeg tenkte at dette kanskje skyldtes at vi befinner oss såpass langt unna ulykkesstedet, men etter et par dager holdt Putin flere pressekonferanser og da våknet folk opp.

Det ble hengt opp informasjon om terrorisme, åpnet hjelpefond for de skadde og deres pårørende, uniformert politi ble plassert på skoler og universiteter og mange ga blod.

På meg virket det som om menneskerettighetsbruddet ble fortiet og ikke satt ordentlig på agendaen for det politiske lederskapet med Putin i spissen "legitimerte" det. Så selv om

Russland idag kalles et demokrati, med ytringsfrihet og alt som hører med, finner man fortsatt levninger fra Sovjettiden som en del av den russiske mentaliteten.

Anja Kristine Salo studerer russisk ved UiTø og skriver sin faste spalte fra Arkhangelsk.



Anja Kristine Salo skriver Utopias faste spalte fra Russland.



Illustrasjon GURO BRUDVIK DALENE

# Tradisjonen (u)tro

**Universitetet i Tromsø startet som et opprør mot tradisjoner. Opprøret er avblåst.**

**BENTE JENSEN**

Det er torsdag ettermiddag og kantina i Teorifagbygget er stinn av studenter. Ertesuppe og pannekaker står på menyen. Inn skrider plutselig en studine iført ballkjole, arm i arm med en ung herre i smoking. De får sin ertesuppe, sine pannekaker, og går og setter seg uten å betale.

## Studenttradisjoner

Utenkelig på Universitetet i Tromsø (UiTø)? Like fullt er det en ukjentlig tradisjon, arrangert av Smålandsnationen på Universitetet i Uppsala, at den som kommer i ballantrekk får sin middag gratis. En tåpelig tradisjon, kanskje, men er likevel et eksempel på hva jusstudent Gunnar Aagaard etterlyste i sin kommentar i forrige utgave av *Utropia*.

## Opprør mot tradisjoner

I UiTøs mangel på tradisjoner, er det er lett å skylde på universitetets unge alder. Uppsala har tross alt hatt århundrer på å skape, institusjonalisere og videreføre tradisjoner, 527 år for å være nøyaktig. UiTø befinner seg til sammenligning fortsatt i universitetskulturens barnehage med sine 32 år. Likevel kan historiker Narve Fulsås fortelle at da universitetet ble etablert, var det i kjølvannet av studentopprøret anno 1968 og poenget var jo nettopp å gjøre opprør mot tradisjoner.

## Demokratisering

– Det var utelukket å innføre for eksempel kapper og seremonier og det

var også veldig få som disputerte for å få doktorgraden sin, forteller Fulsås, forfatteren av boka *Universitetet i Tromsø 25 år*, som kom ut i 1993.

Det var radissene som satte sitt merke på UiTø, som lenge var kjent som "det røde universitet", målet var å demokratisere universitetskulturen og motstanden mot tradisjoner og seremonier var en del av dette.

– Det var det man trodde, at demokratisering betydde at man måtte bygge ned på det formelle, på tradisjoner. Men det er jo feil, det uformelle blir jo den sterkeste rett, sier Fulsås.

## Formelle tradisjoner

I dag har UiTø to formelle tradisjoner i året. Den første er et åpent festmøte, som markerer et nytt akademisk år, og arrangeres i august/september med prosesjon med blant annet rektor og studentleder. Her er det også utdeling av en rekke priser og, hvis det er aktuelt, æresdoktorat.

Den andre skjer med doktorpromoteringen 28.mars, bursdagen til universitetet, der rektor, dekaner, universitetsstyret og doktorander går i prosesjon.

Markeringen av disse begivenhetene, mener Fulsås, setter et litt mer høytidelig preg på universitet og øker statusen. Og dessuten gir universitetskulturen en fast, formell og trygg ramme.

Samfunnetpresident ved UiTø, Kjetil Karstad sier seg enig.

– Man bærer en universitetskultur videre gjennom ritualer og tradisjoner. Det er ikke bra at studenter surrer

rundt som atomer på universitetet uten å være en del av et fellesskap.

## Eget hus

– Sammenlignet med Oslo og kanskje spesielt NTNU så er det åpenbart at vi mangler tradisjoner, fortsetter Karstad, president i Studentsamfunnet ved UiTø, og som derfor har mye av ansvaret for mange uformelle tradisjoner for studenter. Karstad er delvis enig i kritikken til Aagaard.

– Men det er feil å si at vi ikke har tradisjoner ved UiTø, sier Karstad og ramser dem opp. Circus Maximus (semesterfesten til Samfunnet), lysløypa, debut UKA...Karstad stopper, tenker seg hardt om. Ja, også 17. mai grillinga håper han vil bli en tradisjon.

– Hvis man skal være nostalgisk så kan jeg jo nevne MH konsertene som Samfunnet pleide å arrangere, som kanskje var det største arrangementet.

Spørsmålet melder seg om ikke driv har overtatt Samfunnets rolle som en vokter og formidler av tradisjoner.

## Studentritualers mørke side

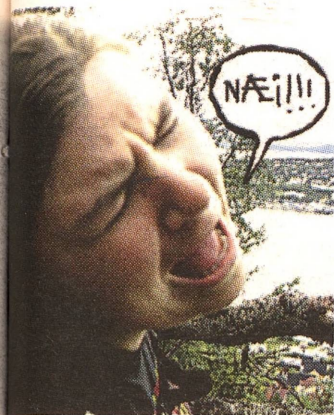
### Når leken går for langt.

Etter å ha blitt dynket i urin, nektet søvn, tvunget til å drikke råttan melk og krabbe gjennom søppel og knust glass, sluttet de tre studenter på East Tennessee State University, USA i 2002. Samme år ble medlemmer av et studentsamfunn (fraternity) ved Universitet i Florida tvunget til å spise kattermat og bo i kott.

Dette og flere tilfeller av studentritualer, ment å styrke samhold og vennskap, har gått for langt, kan leses om på nettsiden til Hank Nuwer, journalistprofessor som har skrevet en rekke bøker om emnet.

"Hazing" er begrepet som brukes om studentritualer, ofte kombinert med alkohol, der et medlem må gjennom en rekke fysiske eller psykiske ydmykelser, for å oppnå full status i gruppa.

Kilder: [www.stophazing.org](http://www.stophazing.org), <http://hazing.hanknuwer.com/>



INGVILD BUHAUG

**Big deal at dæm e homsa, som om det kvalifisere dæm te nokka som helst.**



A HALVORSEN

**Sosialpornografi på sitt beste. Funke på amerikansk, men ikke på trauste nordmenn.**



Illustrasjon INGVLID BUHAUG

# Homsepatruljen

Torsdag morgen.  
 sa: Bli med å anmeld  
 sepatruljen, da.  
 lid: Nja...øh...veit ikke helt, trur æ  
 nokka anna, vældi viktig...  
 en du ska jo sje det likavæll.  
 ...ska æ?  
 - du e jo den eneste tv'n æ har!

Torsdag kveld, i sofaen med  
 antomsjagastisk god kake og  
 ladebokstaver, klar til andre  
 ode av *Homsepatruljen* på TV3.  
 Fyren træng ihvertfall hjelp, men  
 Homsepatruljen e kompetent nok  
 hjelp e en anna sak...  
 Æ savne allerede Carson i Fab

Dæm her har bare fått jobben  
 dæm e så homsat.  
 Jo, veit itj helt kæm som e værst  
 em.  
 Han som antaste uskyldige  
 kanina e værst!  
 Kulturnerden har tatt over rollen  
 den kjipe. Men han ska få bonus  
 han sjer så usedvanlig lett og  
 ut med gensem så fint henslengt  
 skuldran.  
 Stylish-fyren ser ut som en  
 bat tabby bastardpus på håret. Og  
 irriterandes.

Men offeret va jo litt morsom.  
 an æ itj si om resten med

standardreplikka som "Å SÅ KULT!" og "den der var SKIKKELIG tøff!". Nänn gode punchlines a'la Carson hadd gjort sæ.

I: Du har en liten ting for Carson... Sjekka prisa på flybilletta enda?

L: Love of my life! Han e jo arti, da.

I: Mer som ising i tennern...

L: Hæ! Disse du Carson?

I: Ja... Okey da, han e ikke så ille som han norske kulturfyren. Han e for homseklisje.

L: Men e ikke alle det? Kims chips reklame... Eller Carson, minus gode replikka, ganger fem.

I: Big deal at dæm e homsa, som om det kvalifisere dæm te nokka som helst.

L: Se på! TA PÅ! Snakk med! Bra med litt førstehjelpsteori i praksis.

I: Jo, kroppskontakt e en fin ting, men øhh... koffer står dæm der å skrik?

L: Det e homsepatruljens måte å uttrykk glede på.

I: Åh ja. Okey.

L: Det betyr vel også at vi e komme

te episodens høydepunkt og at vi nærme oss slutten. Det blei jo fint jo! Og dæm fikk fjerna både fett hår og tynn bart.

I: Ja, men sænga. Ka slags elskovsrede e det derre? Følge det med hjælm? Beskyttelse e viktig, vettu.

L: Veit itj helt ka som e best: senga mi som e for kort eller nakkekink og migrene?

I: Det blir sånn høna og egget problematikk – han blir sykmeldt og må hold senga...

L: Hos legen: "Kanskje lurt å ta det rolig fremover..."

I: Like ille som senga va kjærlighetshymnen den stakkars gutten mått fremfør for dama si. Kynisk TV.

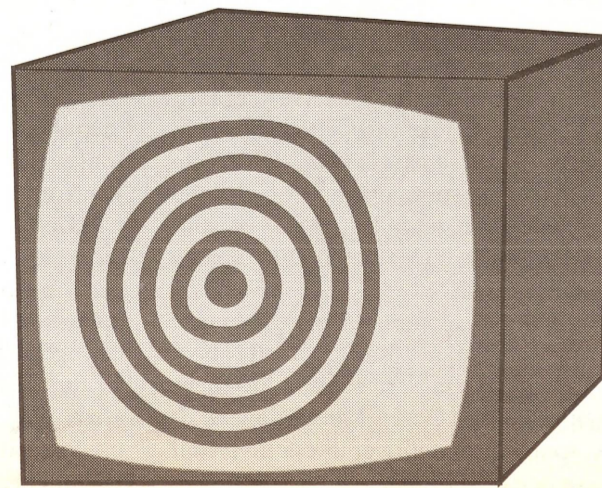
L: Sosialpornografi på sitt beste. Funke på amerikansk, men ikke på trauste nordmenn. Episodens flaueste minutta. Men han va søt da, og dama vart jo glad.

I: Joda, han karra sæ i land på et vis, det kunn ha vært my verre. Ikke at dama va ekstatisk akkurat. Min konklusjon e at all sikkerhetsnålan og alle pinsan i han teite stylem's garderobe ikke kan hold det herre røkkelet sammen. Selv filminga e pinlig.

L: Filminga va verst, flatt og kjipt lys og for mye dødtid. Men alt i alt e det jo bra torsdagsunderholdning. Og det kan jo bare bli bedre.

I: Ja, ja, blir vel å følg med fremover. Du har jo ikke egen TV.

**TVduellen**





Ny quiz på driv: Kari Westergaard og Hogne Lauksund er de nye quizmesterne.

Foto BENTE JENSEN

# Store spørsmål på

**Unyttig kunnskap er ettertraktet for tiden. Quizfenomenet herjer byens utesteder, men ikke alle kan kunsten å quizze.**

BENTE JENSEN/PERNILLE DEHLI

Fredag kveld kl 19. Regnet spruter, vinden uler og på brygga utenfor står en tju meter lang kø med hutrende mennesker. Dørene åpnes, lokalet stormes og på fem minutter er ethvert bord kapret, enhver stol opptatt og noen rumper må pent nøye seg med trappa eller gulvet. Velkommen til fredagsquizen på driv.

## Kræsjer quizen?

Fire timer tidligere. Kari Westergaard og Hogne Lauksund sitter og småskjelver bak lausen. Det er den første quizen etter sommerferien og de nye quizmesterne vet hva som står på spill og det er ikke bare førstepremien på 24 ølbonger.

– Kræsjer quizen, da mangler noe i Tromsø by, nikker Kari og skotter bort på Hogne. Det er en ære å få lov til og gjøre det, de vet det. Men å pønske ut 60 spørsmål annenhver uke er ihvertfall ikke noe å bli rik på.

– Vi får vår lønn i himmelen, gliser Hogne, og blir raskt avbrutt av en skravlete Kari, som kaller han pølsetryne, dog på en kjærlig måte. Pølsetrynet synes på sin side at Kari er et herlig menneske. Et herlig menneske og et pølsetryne på scenen foran 300 øldrikkende, kvessede quizhoder – er det nok?

– Dette kommer til å bli annerledes enn det har vært, sier en selvsikker Hogne. Ikke bedre, forhåpentligvis ikke dårligere, men garantert annerledes.

## Fotball på Offside

Kontrasten til fotballquizen på Offside i sentrum torsdagen etter, er stor.

– Det ser skrekkelig mørkt ut for oppmøtet, konstaterer den selvkronede quizkongen, Ole Harald Nordheim og titter nervøst på klokka. 18.55 viser den og bare to – tre fotballentusiaster har funnet veien hit for å være med på quizen.

– Vi sliter litt med å nå ut, spesielt til studenter, fortsetter Nordheim, quiz er

jo et stort fenomen nå for tiden, og vi prøver og skape litt blæst rundt plassen med dette.

Fuglene må vite at de trenger det, for ti minutter etter syv teller ikke deltagerne mer enn 15. Nordheim tar allikevel motet og mikrofonen fatt og stiller sitt første spørsmål. Fem timer, åtti spørsmål og et tonn mindre fotballelv tillit senere er stemningen litt laber blant deltagerne. Dette var i det drøveste laget, både i vanskelighetsgrad og tidsmessig. Det er ikke lett å lage god quiz.

## Hemmeligheten bak god quiz

Så hva er hemmeligheten bak en god quiz?

– Variasjon er nøkkelen, fastslår Stig Johnsen, som sammen med sin medsammensvorne Helge Notø er skyld i quizbølgen som herjer Tromsø. De har gledet mange mennesker siden de startet quizen på driv i januar 2003.

– En god quiz må også ha spørsmål som de fleste burde vite og har hørt om, men som de ikke nødvendigvis kommer på, legger Helge til. Som for eksempel hvor mange busstopper det er mellom byen og Universitetet med 20 bussen.

– Men det hverken jeg eller Helge vet noe om, blir det vanskelig å lage spørsmål om, innrømmer Stig, som mener det varierte hvor vellykka

quizen var.

– Det make-up spørsmålet vi hadde tok et halvt år å lage! Frustrasjonen ligger visst fortsatt friskt i minne hos Helge.

– Og vi fikk en del diskusjon omkring det, smiler Stig.

## Folkeopplysning

Så galt kan det likevel ikke vært. Det var ikke for ingenting at hva som var ment å være et uformelt kafèarrangement med lite folk (ja, det var usikker på om noen ville dukke opp overhodet) allerede etter en gang måtte flyttes til Haakon scenen på grunn av plassmangel.

Og deres største øyeblikk? Ironisk nok en av de få gangene quizveteranene tok feil. "Hvor mange ord er det i første vers av Ja vi elsker" var spørsmålet. Et fullsatt driv seilte nasjonalsangen som besatt og febrilsk ordene i første vers. Da Helge og Stig leste opp galt svar, ble publikummet.

Men nå, tre semestre etterpå, er det slutt. Det er på tide at noen andre over, mener de, og har ingenting i seg at quizer popper opp rundt om i byen.

– Vi er generelt er tilhengere av folkeopplysning, sier de to gutta og røper med et lurt smil:

– Det blir en spesialquiz, en gammel quiz, i oktober.



**Allmennkunnskap, musikk og fotball. Her er det quiz for noen og enhver.**

**Kongens fotballquiz**

Sted: Offside

Når: Tordager kl. 19.00

Quizmaster: Kongen

Vanskelighetsgrad: Dette er nerdekunnskap for fotballidioter, ingen andre.

Stemming: Litt laber, men dette kan skyldes kamp som ble vist på tv i hjørnet.

**Fredagsquizen**

Sted: Driv

Når: Fredager kl. 20.00

Quizmestre: Kari og Hogne

Vanskelighetsgrad: Skal være artig for alle, om man er lesesalshest, sofasitter eller bokorm. Spørsmål om alt.

Stemming: I taket. For mange en begivenhet de ser fram til lenge.

**Musikkquiz**

Sted: Cirka

Når: Tirsdager kl. 21.00

Quizmestre: Glenn og Charlotte/ Øyvind og Kari.

Vanskelighetsgrad: All slags, her serverer de musikkspørsmål der alle skal kunne noe.

Stemming: God. Litt rødvinskvelds-stemming.

**Gammel quiz:** Folkeopplysning var Stig Johnsen og Helge Notøs prosjekt da de holdt fredagsquizen på driv.

**Foto** JON TERJE EITERÅ

Denne gjengen går uansett ikke lei med det første.

– Bare jobb og sykdom kan holde meg unna, sier Odd Espen før han for tenkt seg om.

– Eller forresten, ikke det engang.

stemningen litt dårligere. Team Attac er skuffa, og registrerer at dette ikke gir den samme vorspielstemningen som før.

– Men vi kommer jo sikkert til å gå for det. Det er jo den store greia, quizen på driv, sier en av deltagerne.

**Team Attac**

På et annet bord lenger bort er

# spill

**Dommen**

Tilbake til fredagsquizen på driv. Quizen er godt igang og på scenen sitter Kari og Hogne scenen, sminket opp til alle kunstens regler, med klær og håret etter beste 60-talls stil.

I salen sitter forrige semesters quizvinnere, Norsk trålungdom, laget nabobordene prøver å tyvlytte på.

– Faglig bredde i laget, sier mesterne om hemmeligheten bak suksessen.

– Sjarmen med quiz er at det er uformelt og at det er øl her, smiler deltagerne, de fleste studenter fra NFH. Og joda, de synes Kari og Hogne gjør en god jobb.

**Blått lag**

Blått lag jubler. De har nettopp scora på spørsmålet "hvilken europeisk hovedstad betyr 'dansk by'". Blått lag er fast inventar på quizen.– Quiz er populært fordi det er laid back, avslappa, sosialt og det finnes øl! Det er bedre enn mye annet, for eksempel på TV, enes deltagerne rundt bordet om.

Men er de fornøyde med Kari og Hognes innsats?

– De gjør en god jobb, sier Guro Reistad Johansen (24), de har store sko og fylle.

– Men de har jo ikke helt funnet tonen seg imellom, legger lagkamerat Odd Espen Christoffersen (23) til.

– Tror du ikke det vil komme ettervert? spør Guro.



**Cirka:** Musikkquizen på Cirka engasjerer byens musikkentusiaster.

**Foto** LINDA WIECHETEK



– Brent barn lukter ille.

Sirkeltrening: Det går rundt for Erling Grindhaug.

Utropia tester helsebringende aktiviteter

# For et sirkus!

**Sirkus er i siget. Utropia kastet seg ut i det og gjennom rockeringen.**

SIW HILDEBRAND/THERESE LINDSETH

foto: ØRJAN VØLLESTAD/THERESE LINDSEH/SIW HILDEBRAND

Sirkus er ikke hva det en gang var med turnerende freakshows som pakket med seg dyr fra alle

verdens hjørner i sine forestillinger. Her til lands stod både samer og samoer på utstilling på tidlig 1900 tallet, så vel som tryllekunstnere og siamesiske tvillinger, aper og kameler. Det eksotiske elementet var hovedingrediensen for suksess.

Når vi en mørk og stormfull aften sitter i bilen på vei til Kulda for våre livs første sirkustrening, funderer vi over hvilke mennesker dagens sirkus tiltrekker seg. Slangemennesker, sverdslukere, eller kommer vi til å møte trøtte husmødre i midtlivskrise og sofagriser som oss?

## Manesjen neste

– Det knekker overalt, skal det gjøre det? sier en lattermild ung mann i gymtøy. Vi står i ring og Kristoffer Jørgensen, dagens trener, beroliger han og sier at det har kroppen bare godt av. Utropias utsendte testpanel konstaterer allerede i oppvarmingen at det er lenge siden vi har bedrevet fysisk aktivitet.

Så snart muskler og ledd er varmet opp, er vi klare for kveldens trening. Vi begynner i det små med å stupe kråke. For de fleste en velkjent øvelse fra gymtimene i barneskolen, men Siw

Med kombinasjonen av en pensjonert turner og et stk traumatisert søring, ender hele flyprosjektet med kræsje.

opplevde hele den seansen traumatisk. Så allerede her må hun fram med støttehjulene og få privatundervisning på sidelinjen. Latteren henger løst i rommet, folk tar seg selv ikke så høytidelig her. Stemningen er god.

Mens resten øver seg på både flyve- og nakkerulle, kommer spesialeleven tidsnok til å ta flyverulle gjennom en rockering. Beskjedent tusler hun igjennom, mens resten av gruppa kaster seg gjennom ringen, på mer eller mindre grasiøs måte.

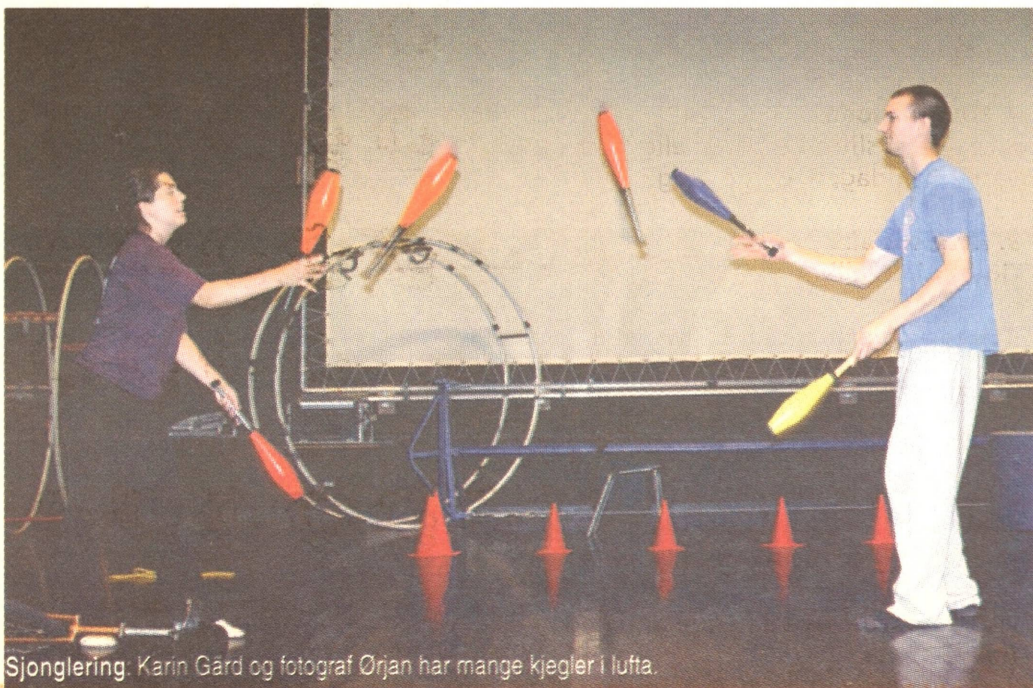
## Gjennom luft og fall

Vi har gått over til hopp, Bjørkland tar over kontrollen, nå skal spensten testes. Hun starter beskjedent med splitt hopp, og panelet fastslår at fotograf Ørjan har størst spenst av oss tre.

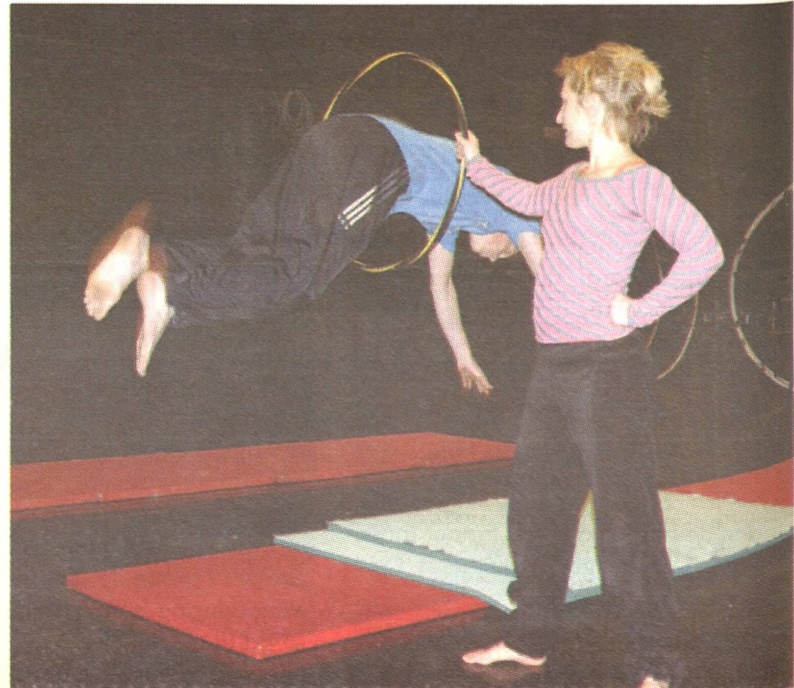
– Variasjon er bra, smiler Kristoffer skjevt i det spesialeleven prøver seg på hopp i sin særegne stil. Betyggende konstaterer han at det finnes få feil, men mange variasjoner på øvelsene.

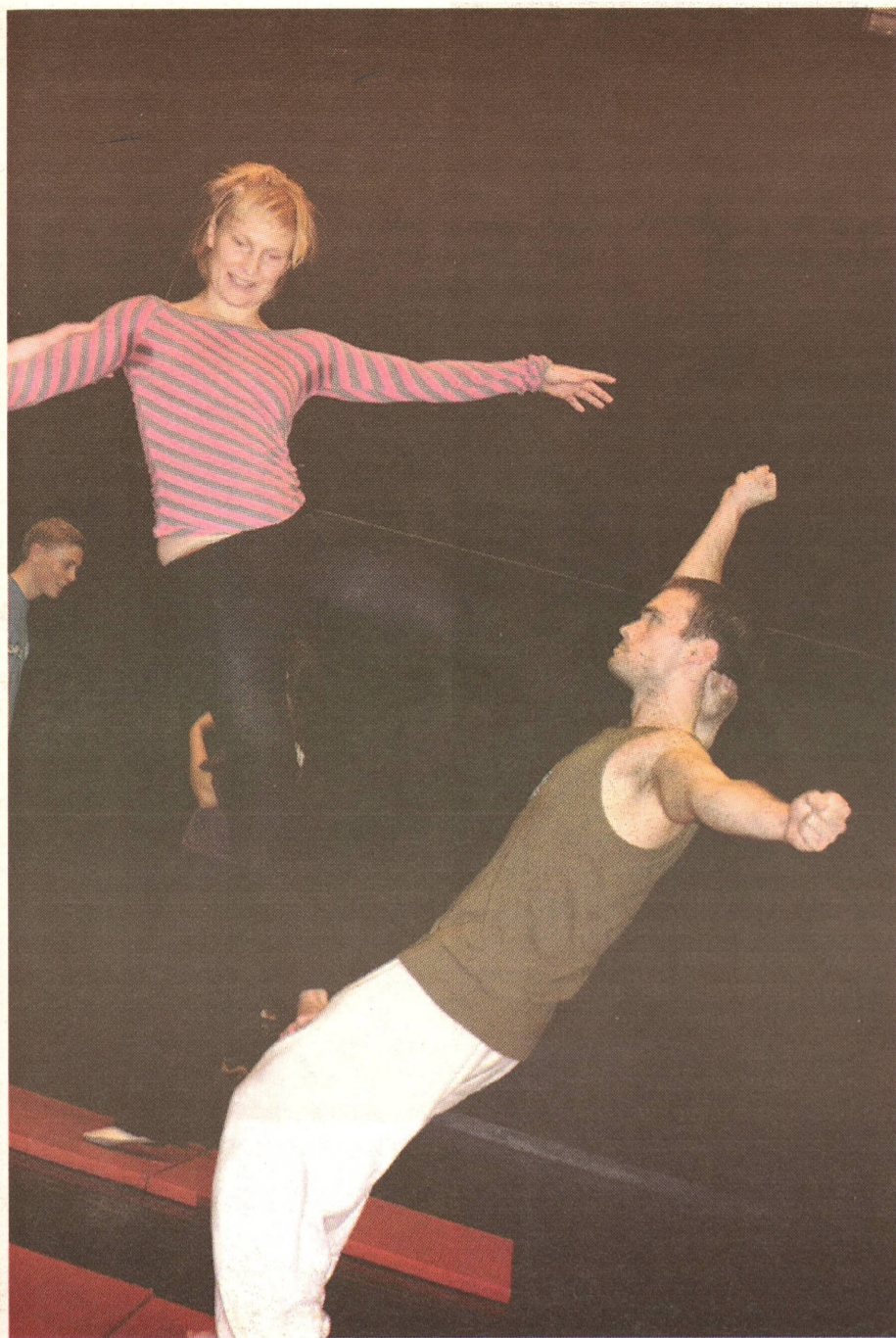
– På innsiden er alle voksne barn, sier Åse-Lill Bjørkland, idet et sirkus av voksne barn myldrer bak henne. Sirkusskolen i Tromsø har eksistert i ti år, det har så langt kun vært barne og ungdomsgrupper. Så kveldens trening er kun den tredje i rekken der voksne får utfolde seg i halvveis organisert lek. Hovedformålet med treningen er på kort sikt ikke at voksegruppen skal bli klar for forestilling slik som barne- og ungdomsgruppene.

– Dette er lavterskel-trening hvor det å bare ha det gøy sammen med andre "voksne" folk, skal være motivasjon i seg selv, sier Jørgensen.

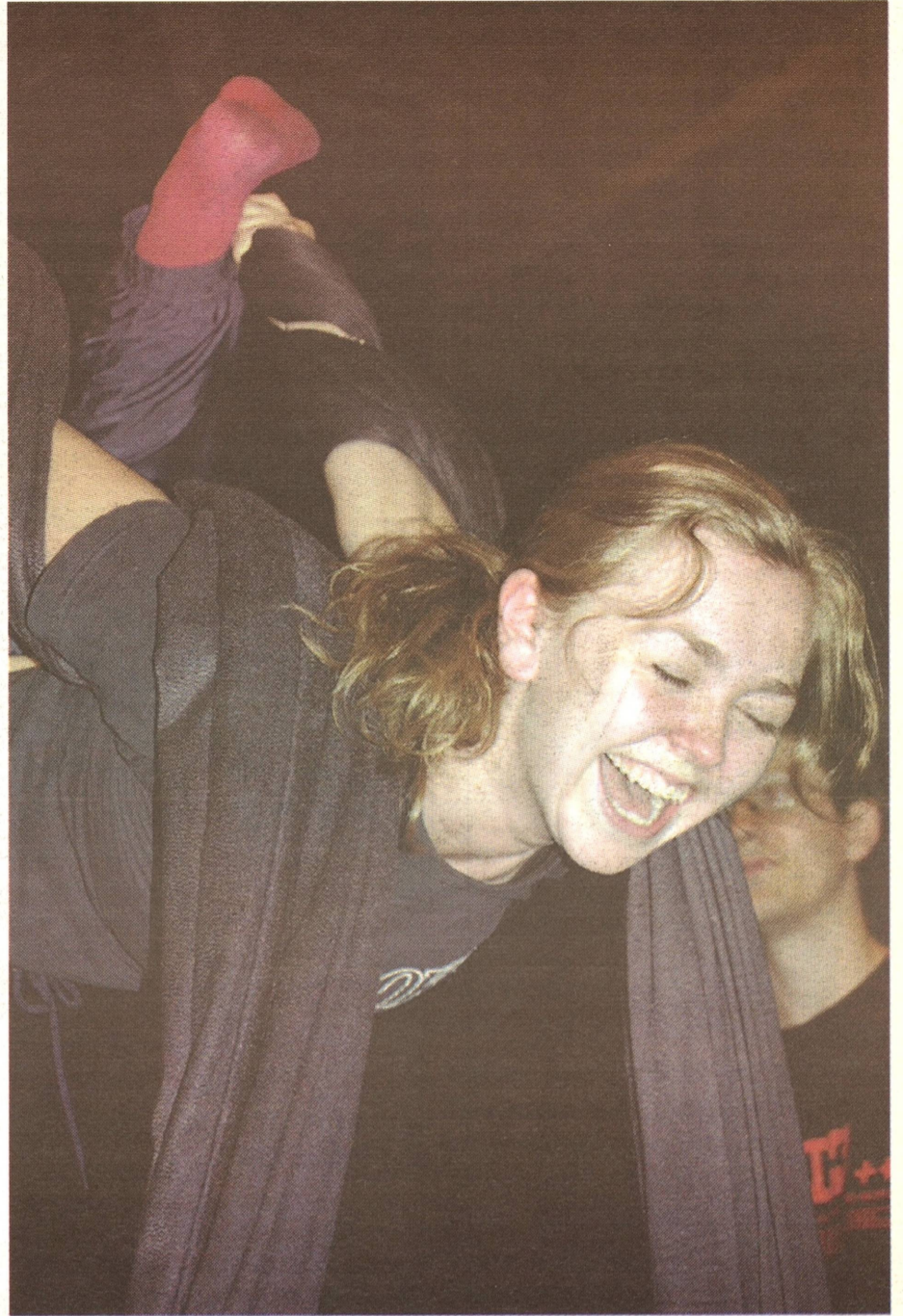


Sjonglering: Karin Gård og fotograf Ørjan har mange kjegler i luften.





**Instruktørene:** Åse-Lill Bjørklund og Kristoffer Jørgensen viser hvordan det skal gjøres.



**Luftakrobatikk:** gardiene var tøffere å se på enn å klatre i, synes Therese i testpanelet.

– Vi forventer ikke mer enn at folk kommer tidsnok, i treningstøy og med en seriøs innstilling.

**Drikkepause**

Halvveis gjennom treningen, er det tid for drikkepause. Praten henger løst, og alle prater med alle.

– Dette er kjempegøy, sier Axel Y. Johansen, en muskuløs kjekkas fra Lærerhøgskolen. Han har blant annet dans og drama på timeplanen sin, og ser på sirkustreningen som nyttig erfaring å ta med seg inn i et framtidig klasserom.

Jorun Mørch nikker enig. Hun er også lærerstudent med gym og drama, og ser fram til pantomimetimen neste onsdag. Treningen er drop-in basert og hver gang byr på ny og variert trening. Instruktørene har forskjellig bakgrunn, fra blant annet kampsport, gateteater, dans, stuntbransje, pantomime og scenekamp.

**Kveldens høydepunkt**

Drikkepausen er over, og vi er kommet fram til kveldens høydepunkt: par- og luftakrobatikk. Gruppen får beskjed om å dele seg i to. Jørgensen tar over lufta, mens Bjørklund hersker på bakken.

Jentene starter hos Bjørklund. Vi skal lære å fly. Siw insisterer på at hun er tyngst, så hun deiser frivillig i bakken, klar til å løfte Therese mot nye høyder. Men kombinasjonen av en pensjonert turner og et stk traumatisert søring, ender hele

flyprosjektet med kræsje. Bedre går det for Ørjan, som dingler i lufta. Etter å ha svingt seg ned fra trapesen, konkluderer fotografen med stort smil, at alle år med treklattring som barn, endelig kom til nytte.

Gruppene bytter element, alle skal få prøve alt – om ønskelig. Luftakrobatikkdelen består av trapes og tissues, noe som ligner på gardiner. Muskelmassen skal testes. Men for tunge romper og muskel- løse armer er det hjelp å få, for Jørgensen står parat med to hjelpende hender. Til Thereses store forbauselse, og Siws forargelse, var gardinene mye tøffere å se på enn de var enkle å håndtere.

Vi avslutter der vi startet, i en sirkel. Muskler tøyes, ledd bøyes. En rolig avslutning på en interessant aften.

**Brente Barn leker best**

– Brente barn lukter ille..., ler Jørgensen, da to av kveldens yngste, men dyktigste, elever sjonglerer med ildfakler til ære for fotografen.

I det vi går til bilen, smiler vi fornøyde. En artig erfaring, som frister sterkt til gjentakelse. Vi har bare positivt å si om

kvelden – på tross av støttehjul for enkelte. Nysirkuset vi har testet er helt fritt for dyr og freaks.

Mennesket, det nye dyret i underholdningsbransjen, besitter manesjen og det er kroppen, med dens fysiske potensiale og estetikk, som er i rampelyset. Sagflis er en saga blott. Kjemper og løver er byttet ut med spektakulære visuelle

effekter og halsbrekkende akrobatikk. Men, klovnene består. Med og uten støttehjul.

Skuffelsen over fraværende slangemennesker og skjeggete damer, forsvinner som dugg for solen, i det vi kjører hjem i regnværet.

For mer info eller påmelding: [motild@hotmail.com](mailto:motild@hotmail.com)

**Rangering av sirkustrening som helsebringende aktivitet:**

**1. Hvor morsomt?**  
Dette var kjempetøft!



**2. Hvor slitsomt?**  
Ikke særlig slitsomt, behagelig svett og varm. Støl dagen, derpå, dog.



**3. Hvor sosialt?**  
God sosialt miljø.



**4. Hvor høye krav til trendy/utstyr**  
Vi trengte verken å medbringe egne elefanter eller trikot, bare 50kr i deltageravgift.



**5. Hvor mye fysisk kontakt (bra for sjekking?)**  
Kan friste med par-akrobatikk med svette, muskuløse menn, eller å kunne vise fram trusa ved å henge opp ned fra en trapes.





## musikkomentaren

## Kulhetsmeter

– Fett nok, men langt fra megakul øspøs rock 'n' roll, dette. Iallfall mer turbo enn neger.

Dette presterte Stein Østbø, musikk anmelder for VG, å si om Apocalypse Dudes i 1998. Albumet har selvsagt har gått inn i historiebøkene som et av de viktigste i norsk rock. Spørsmål er da: skal en musikk anmelder definere hva som er kult? Anmelderen skal kanskje sniffe seg frem til det med sin kjølige trendsetter nese.

Det er muligens derfor mange musikk anmeldere lider av kronisk lav-terningkastsyke. De kuleste har terningkast tre som tak, siden det er så himla vanskelig å sprengre kulhetsmeteret deres. Anmeldere gidder sjeldnere og sjeldnere å skrive om selve musikken. Hvorvidt en artist sprenger akillesenen ved å sprette opp på scenen, er blitt viktigere enn musikken som spilles. For ikke å snakke om hvorvidt syngedamer har det rette utseendet for sjangeren. Ord som 'ensidig' og 'forutsigbart' har erstattet godt belagte argumenter. Leseren må nemlig være like innvidd som enhver anmelder for i det hele tatt å forstå slike dyspsindige kommentarer. Mange anmeldere forventer enhver musiker å revolusjonere sin respektive sjanger. Det er dessverre sjeldent anmeldere selv vet hvordan det skal foregå.

Å bruke personlige pronomen (jeg, meg) har lenge vært fremstilt som fy-fy innen alle typer seriøs journalistikk. Ideen er at en skal vise saken frem fra et noenlunde objektiv ståsted. Dessverre virker det som om musikk anmeldelser har blitt fritatt for denne normen. Forståelig nok er musikk en kunstretning som oppleves subjektivt, og akkurat av den grunn burde musikk anmeldelser være underlagt strengere normer. Det burde vel være åpenbart at hvorvidt bassisten har langt eller kort hår ikke har noe å si for kvaliteten på bassgangen?

Slike tomsete anmeldelser er fornøyelige å lese en gang iblant, men å kalle dem for seriøse anmeldelser er som å kalle Se og Hør reportasjer for etterforskende journalistikk. Forringelsen av sjangeren er dessverre åpenbar i det faktum at flere og flere anmeldere ser seg selv som hovedobjektet i anmeldelsen istedet for det som anmeldes.

MAJA SOJATRIC



Foto GLENN FAGERVIK

**REDNECK:** J.D. og hans medsammensvorne leverte et sceneshow hinsides det meste vi har sett og som det vil gå gjetord om i generasjoner fremover.

# Predikant i katarsis

**Han rensket seg for sine demoner, men trollbandt sitt publikum. Møt JD i Th' Legendary Shack Shakers.**

ANDREAS MYRVOLD

"Hvis du ikke går og ser The Legendary Shack Shakers er du faen meg så dust som det overhodet går an å bli. Per nå finnes det ikke ett band på kloden som er bedre live. IKKE ETT!"

## Umenneskelig energisk

Sitatet er underskrevet Christopher Schau og lå ved pressemeldinga i forkant av konserten. Th' Legendary Shack Shakers innfridde denne omtalen og vel så det. En konsert du kunne gå på i råtten form, men likevel bli raskt sugd inn i en transelignende tilstand av en fascinerende og umenneskelig energisk frontfigur, backet av et solid og tight band. Man kunne ikke annet enn å gi seg hen til suggesjonen og filosofere over hvordan det egentlig er mulig å skape en slik atmosfære og magi med tilsynelatende helt basale virkemidler.

Det var nemlig vokalist JD Wilkes som bærte hele liveshowet på sine skuldre. Bandet er helt greit på plate også, men i konsertsammenheng var

det hans ustoppelige krumspring, gester og spektakulære taler til massene som skilte Shack Shakers fra røkla. Wilkes minnet på scenen mest om en ful liten drittunge som aldri har fått noe i nærheten av en anstendig oppdragelse.

Han balanserte på en hårfin linje mellom vulgære og klassiske rock'n'roll triks, og hele showet var perfekt kryddret med en sørstats attitude som innfridde alle de fordommer og forventninger man har til god gammel rockabilly redneck bønder. Det funker fett som bryllkrem. Shack Shakers levde opp til navnet sitt.

## Svovelpredikanten

Det var derfor med en viss overraskelse vi fant ut at fyren faktisk legger litt mer i sine svovelfylte predikantparodier og ville utbrudd enn den åpenbare underholdningsverdien disse budskapene og spasmen har.

– Det jeg gjør på scenen er en katarsis, det er min måte å kvitte meg med demonene som forsøker å presse meg ned. Jeg tror ikke musikken tilhører verken den onde eller den gode. Den tilhører menneskene.

*Hva legger du i budskapene du kommer med fra scenen?*

– I statene er det masse såkalte "flim-flam men" som overlever på å selge budskapene sine ved hjelp av overtalelsesteknikker. Man har den

klassiske tv-predikanten, og så har du for eksempel menn som Bill Clinton. Mange fine ord, og lite innhold. Selv har jeg lært mye av de tradisjonelle sørstatspredikantene, og når jeg sier fra scenen at jeg ikke tror helvete er en fest, er det fordi bibelen sier noe annet.

## Kritiserer plateindustrien

JD forteller at den kristne plateindustrien ikke er interessert i annet enn å selge mye plater. Det er derfor du ikke finner band som Shack Shakers på disse selskapene, da deres image og livsstil neppe ville passe godt med den kristne profilen disse selskapene har. Flere av nåværende og tidligere bandmedlemmer har likevel kontakter i den kristne industrien, helt inn i godt etablerte band som Petra.

– Jeg tror problemet i mange kirkesamfunn, og ikke minst i den kristne plateindustrien, er at de hele tiden forsøker å kopiere mainstreamens suksesser, med kristne versjoner. Det fører til at de til enhver tid ligger mellom fem og ti år bak resten av samfunnet. Selv har jeg snudd meg mot katolisismen, siden de ikke prøver å gjøre ting hipt, men kjører den samme linjen nå som for 500 år siden. Det er noe med eldgamle tradisjoner. Hvis Jesus kom på besøk til enkelte av de kristne miljøene i dag, tror jeg nok han igjen ville spurt hvorfor de har gjort hans fars hus til en røverhule.

## Å kjenne sin besøkelsestid

Noxagt og Lasse Marhaug  
*The shape of rock to come*  
Kaos, 15. september

5

**konsert** Rikskonsertenes turne med Marhaug og Noxagt har vært en suksess de fleste spillesteder. Men på Kaos var det glissent.

Lasse Marhaug fra Steigen er kongen av den norske støyscenen og samarbeider med musikere innen mange sjangre. Han fremførte bortimot tyve minutter med musikk hentet fra det kritikerroste albumet *The shape of rock to come*. Lyden kunne nok virke smertefull i noens ører, spesielt for de som gikk underveis, men for oss andre var det en engasjerende og fokusert opplevelse. Visuelt kan det jo virke kjedelig med en mann med laptop, men musikken var såpass grensesprengende at det

var umulig å forholde seg likegyldig til det som skjedde.

Stavangertrioen Noxagt ble en uforglemmelig opplevelse. Med kun bratsj, bass og slagverk i besetningen spiller de en form for minimalistisk, instrumental, eksperimentell og svært tung rock som kan bringe folk i transe. Energien og intensiteten var voldsom og låtene kunne virke suggererende, spesielt på undertegnede. Men publikum satt avmålt og nøt

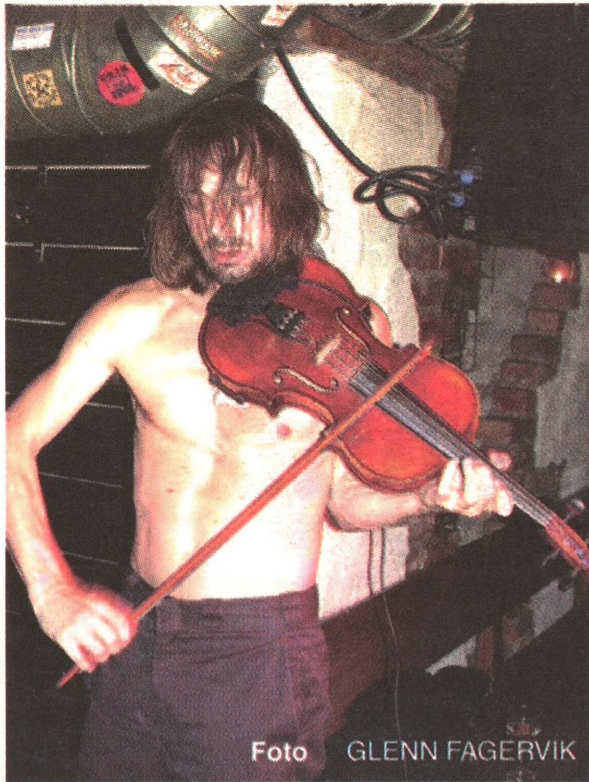


Foto GLENN FAGERVIK

**INTENS:** Det så ut som Nils Erga i Noxagt spilte seg inn i en transe.

musikken mens de innimellom nippet til sin rødvin. Ingen kommunikasjon mellom band og publikum, musikken sa sitt. Kontrasten mellom powerbass av det sjeldne slaget og bratsj var strålende. Jeg var i ekstase.

Til dere som er opptatt av nye og spennende ting innen rocken. Hvor var dere?

GLENN FAGERVIK

## Endelig!

We  
Smugglers  
Nun music

5



plate Oslobandet We har siden tidlig på nittitallet utviklet seg til å bli antagelig et av verdens beste liveband.

Men på plate har de etter min mening hatt til gode å levere varene hundre prosent. Mye har vært aldeles fantastisk, men det har alltid vært noen låter som med fordel kan lukes ut. Da er det med stor glede å konstatere at de endelig har greid å lage et helhetlig album som fungerer hele veien. På Smugglers har de fått med seg Masters of reality-sjef, Chris Goss, som medprodusent, mannen bak ultraklassikeren Sky Valley av Kyuss. Samarbeidet har vært særdeles vellykket og man kan tydelig høre at han har satt sitt preg på produksjonen. Stilmessig er de fremdeles på syttitallet med mye psykedelia og spacerock, ikke så langt unna Hawkwind og Gong. Men stonerrocken er nedtont en del til fordel for mer popinspirerte ting. Men på tittellåta er de på sitt seigeste og mest episke, der den moderne narkosmuglingens historie er tema. En klassiker. Kjøp!!!

GLENN FAGERVIK

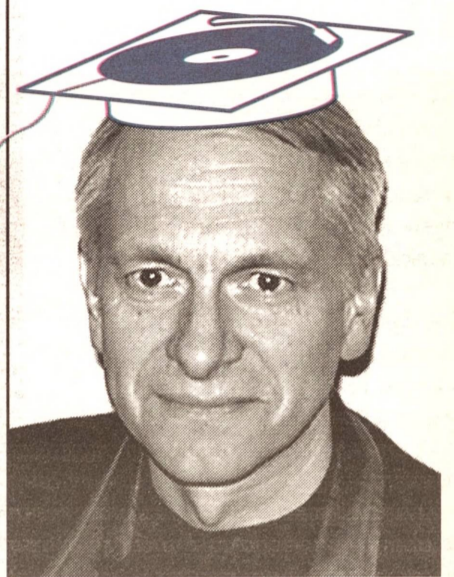
## Musikkspørsmålet:

Du vandrer gatelangs i storbyen, og føler deg passe ugg. Hvilken låt med hvilken/hvilket artist/band beskriver best følelsene du går og bærer på?

Send svar, navn og adresse via SMS til 41 12 66 88.

Riktig idealsvar forrige utgave: "Styrk Norskfaget, Black Debbath". Vinner er Benedikte Aase, som foreslo Led Zeppelins "Stairway to heaven". Premien er på vei i posten.

## ansatte snurrer skiver



**ELOs låter minner Torkjel Tveita, førsteamanuensis på medisin, om tida da han var ung turnuslege i Tana. Utropia ba han liste opp de ti beste låtene i platesamlinga si.**

– Mine gode musikkopplevelser handler like mye om å lytte til gode melodier og tekster som de gjør om de assosiasjoner og minner som enkelte låter fremkaller. De gode musikalske minnene forsterkes ofte med årene og idag, når jeg hører ELOs låter, opplever jeg en nesten euforisk glede sammensatt av inntrykk fra sykebesøk etter lange kjøreturer, søvnmangel, midnattsol over Tanamunningen og tilfredsstillelsen av å følge seg til nytte for pasienter. Erik Byes Hildringstimen er en annen sang som fremkaller beruselse.

**Her avslører jeg mine ti beste låter, men ikke alle assosiasjonene, de er høyst private...**

ELO – Showdown

The Beatles – The fool on the hill

The Doors – Maggie M' Gill

Pink Floyd – Us and them

Supertramp – You win, I lose

J.J Cale – Hey babe

Eric Clapton – Layla

Toto – Hold the line

Erik Bye – Hildringstimen

Vamp – Tir n'a noir



**GITARMANNEN:** – Disse gutta vet hva de driver med, skriver Utropias anmelder.

Foto VICTORIA GONSALEZ

## Ingen smågutter

**Tromsøværingene løp ikke akkurat mann av huse for å se konserten til Euroboys. Synd for de som ble hjemme.**

EUROBOYS

Sub Sirkus torsdag 16. september.

4

**konsert** Det er bare å spikre det fast først som sist: disse gutta vet hva de driver med! Mye av musikken til Euroboys er særdeles stemningsfull, av det slaget man står henført og nyter.

Og konserten åpnet rolig, med smektende gitartoner. Etter et par nummer skrudde de opp tempoet litt med den kjente låten *Break Away*, og da begynte publikum virkelig å løsne på snippen. At Knut Schreiner dedikerte låten *Filadelfia* til Egon

Holstad, var noe et entusiastisk publikum satte tydelig pris på.

Gitarist Schreiner og bassist Mats Engen deler på å synge, noe som gir bandet stor spennvidde. At Schreiner er en utmerket gitarist, beviste han stadig vekk på de mange, lange instrumentalpartiene Euroboys er kjente for.

Selv om de som sto bakerst i lokalet ikke tok helt av på de mest rocka låtene, skal gudene vite at det gjorde bandet! Som de scenevante og erfarne musikere de er, ga de maks valuta for pengene og hadde en fin kommunikasjon med publikum.

Selv har jeg tidligere ikke vært noen stor fan av musikken til Euroboys, og har vel ikke blitt helfrelst etter dette, heller. Men jeg er full av respekt for ferdighetene de framviste på scenen. Og jeg skal aldri mer bytte CD hvis noen spiller Euroboys på et vorspiel.

LENE HETMANN RASCH

## KETSJUP &amp; SENNEP

Foto ESPEN SANDBERG

They're back, they're dangerous and they're more uncompromising than ever. Ketsjup and Sennep tested the cafeteria in MH-bygget.

# The final hunt down – the sequel



**MH-bygget:** The cafeteria may have ugly curtains, but has a very cosy atmosphere.



## Kantina på MH

Teorifagsbygget, Universitet i Tromsø  
Tlf 77 64 49 07

Mat:	●●●○○○
Miljø:	●●●●●●
Service:	●●●●○○
Totalt:	●●●●○○

1 hovedrett	kr 40-60
Sjokolade	kr 15
Kakao	kr 7

### Gossiping

– I'm not sure if the gossiping potential is as big here as in new kantina, Sennep sounded disappointed.

– I agree, but the huge windows on both sides gives you a view of people outside the building and in the main hall, Ketsjup said comfortingly.

– There are only about 15 people here, Sennep's eyes skimmed the room. Don't you find that strange?

– I didn't expect to find many people anyway since the new cafeteria is the hip and trendy place to go for dinner now. Personally I like it because I feel less exposed here, Ketsjup replied.

### Food

Just as you enter, you can see the section where you leave your dirty dishes afterwards. Helpful. Passing it by, you get to the food area.

– The fridge with yoghurts looks almost like the ones you find in supermarkets. I have no idea which one to choose, Ketsjup mumbled.

– Definitely impressive, Sennep agreed.

Ketsjup and Sennep were both delighted to discover there was no queue, unlike in Teorifagbygget's new cafeteria.

– We'll remember that in the future, smiled Ketsjup.

After five minutes' indecisively staring at the menu, Ketsjup broke the silence:

– I think I'll have fiskeboller and gulrøtter.

– I'm not that hungry. A horn and a piece of cake should be enough for me, said Sennep, knowing that the cake alone would make the meal perfect.

Ketsjup decided on the yoghurt and they both go to pay. 74 NOK for a meal of fiskeboller, coke and yoghurt for Ketsjup and 38 NOK for a horn and piece of cake. Not too bad, but not outstandingly cheap.

– It's hard to get impressed with fiskeboller, but they're ok, similar to other cafeterias, Ketsjup said, how's your cake, Sennep?

– It's definitely not fresh, the fruit jelly on the top is sticky and dense. I think it's gone off, Sennep did not look happy, clearly more than the cream

had turned sour.

– I think I will have to have a warm chocolate to compensate, Sennep said sulkily.

Coffee and something sweet were next on the list. This time there were no surprises, chocolate bars (15 NOK) for Ketsjup and kakao from the machine (7 NOK) for Sennep. They finish their meal just in time as the food area closes at 17.00.

### Design

Roses on the tables made the Ultimate Kantina Masters wonder if the staff knew that they were coming. Real roses. Not fake ones. On every table.

There were two different versions of tables. Long ones with single chairs or small ones with sofas, giving customers the possibility to socialize, or not, during their meal.

– Where do you want to sit Sennep? Ketsjup asked.

Sennep wrinkled her nose.

– Not beside the curtains, they are ugly. The pattern would distract me from my meal, let's sit beside the statue of the triple animal by the long

tables, Sennep said, pointing at the statue having three animals in it.

– Hmm...Is it a wolf? Or maybe not, Ketsjup wondered.

– I choose to believe it's a wolf, Sennep said matter-of-factly. Anyway, I like the location of this place. Between the library and the lecture area. Very useful at any time of the year.

### Verdict

– So Sennep, there is only one word to describe this kantina and we both know it. Let's say it together.

– KOSELIG! shouted the Ultimate Kantina Masters in perfect understanding.

– We will definitely come back to eat here, nodded Sennep, good environment, not too many people, good food. I still can't get over the fresh roses.

As the two of them walked out the door and down the path, they were thinking the same thing: after the new cafeteria, this one is the second best. People ought to check it out.



## Tanke i hver tomme

Han serverer skarpe replikker uten å trekke en mine. Utopia var på forelesning med filosofiprofessor Jon Hellesnes.

Emnet er "retorikk og samfunn" og en mann av ubestemmelig format kommer stigende, eller, skal jeg si, sigende inn i rommet. Det er dette udefinerte ved hans vesen, han kan ikke riktig plasseres, som fanger deg og får deg til å lure: hva er dette for en kar? Hva i alle dager

kan han by på?

Steg 1 for en suksessfull forelesning er tatt: oppmerksomheten er fanget. Steg 2: framlegginga. Under den bedagelige, nesten sjenerte overflata, skjuler seg en lurendreier. Han får meg til å føle at jeg er med på et utpekulert eksperiment når han serverer sine skarpe replikker uten å fortrekke en mine:

– Kven klør eg for?

Eller hva med denne fra en retorikkfiendtlig lærekulturs ras av polemiske pamfletter:

–Paven er uekte halvbror til den orientalske antikrist Muhammed (...)ei purke som skit jesuittar. For å nevne noen.

Alt synes å gå sakte med denne fyren, en hver bevegelse; hånden glir sakte over en beskjedent behåret isse; måten han legger hendene ned på bordet foran seg,

– Sitter jeg og studerer bevegelsene hans, eller registrerer jeg faktisk ordene? spør jeg meg selv. Jeg konkluderer med at man i grunnen ikke kan skille ordene fra mannen, og konstaterer at denne mannen har en egen evne til å få deg til å sitte muse stille, ventende i spenning på neste tankesprang, neste finurlighet.

Hellesnes har et systematisk framlegg og god oppbygning av en lektyre krydret med aktuelle problemstillinger. Hans ethos gjør det ikke vanskelig å kalle ham troverdig. Dette er tanke i hver tomme; han beveger seg kanskje sakte men det går fort rundt oppe i toppen.

## Spar penga dine

*Pragma* er karakterisert som en kullsvart komedie, men det eneste latterlige med boka er at noen så det verdt bryet å trykke den.



Simen Svale Skogsrud  
*Pragma*  
Tiden Norsk Forlag 2004

**bok** Dette er debut boka til Skogsrud og jeg er spent om det blir flere. Men det var ikke bortkastet tid å komme seg gjennom dette 199 siders lange oppkoket. Utrolig hvor bra andre bøker virker når man har lest denne! Men dette trenger jo nødvendigvis ikke å stemme, det er mulig at undertegnede rett og slett ikke har forstått boka og at meningen med dette litterære verket har gått meg hus forbi.

Hovedpersonen, Peter, har en høy stilling i et konsulentfirma, Dyson.Pragma, en jobb han i utgangspunktet fikk gjennom en selvutslettende og lang læringstid. Underveis i dette blodslitet med å lande denne prestisjetunge jobben, møter han sine store kjærlighet, Alice. Og de deler et kaotisk og spesielt kjærlighetsforhold.

Boka starter rundt hans personlige sammenbrudd, rundt årsdagen for hennes selvmord. Som et stykke performance art har hun filmet dette, og hvert år gjennomgår han dette morbide ritualet med å se den.

Handlingen veksler mellom fortid og nåtid. Måten boka er satt sammen på er så spesiell at du mister tråden i handlingen. Historien om denne mannen, som har funnet kjærlighet i en hard verden og så mistet den, kunne vært flott. I stedet er den forvirrende og litt irriterende. I innbundet utgave koster boka 196 kr. Bruk de på noe annet, invester for eksempel i en ny lue til vinteren. Den kan du ha på deg når du går til biblioteket for å låne boka gratis.

THERESE-MERETE LINDSETH

## Grønn og forelsket

Så god er filmen at selvste H.C Andersen ikke kunne ha skrevet det bedre i en latter- og fyllekule.

**film** Shrek er tilbake! Denne gangen er tiden inne for å møte svigers og naturligvis byr dette på problemer når deres eneste datter siden sist ikke bare selv er blitt et troll, men også gift med et. *Shrek 2* er en herlig fortelling, med magi og mye humor.

Vi møter turteltrollene der vi forlot dem sist, i lykkelig harmoni på Myra. Men idyllen blir kortvarig, for plutselig står Eselet, og vi vet jo hvilken effekt eselifiseringen av Eddie Murphy kan ha på freden og roen, på dørstokken og en invitasjon fra brudens foreldre venter – de vil møte datterens utvalgte. Shrek frykter det verste, og sannelig får han ikke rett. Han må nå ikke bare bevise for foreldrene, men også for sin kjære, at han er god nok som en prinsesses gemal.

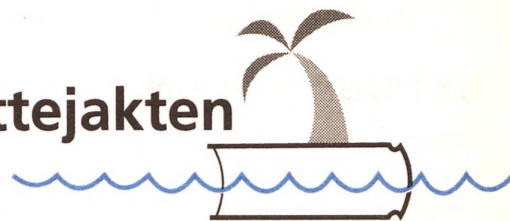
Shreks reise er en reise gjennom fantasien, hvor klassikere som Ghostbusters og Snøhvit, Matrix og Gudfaren blir parodierte. Mike Myers låner nok en gang sin stemme til Shrek. Cameron Diaz er Shreks brud – et stort grønt troll, til forandring og Antonio Banderas er stemmen til katten med støvlene, som her spiller en litt utradisjonell rolle.

Dette er en sterk fortsettelse som unngår oppfølgerfellene. Historien har mye spillerom med nye vitser, parodier og karakterer, at den står som en stor, grønn stjerne i tegnefilmuniverset og noe av det beste med filmen er at alle parodier og karakterer er så velbrukt og godt gjennomført,

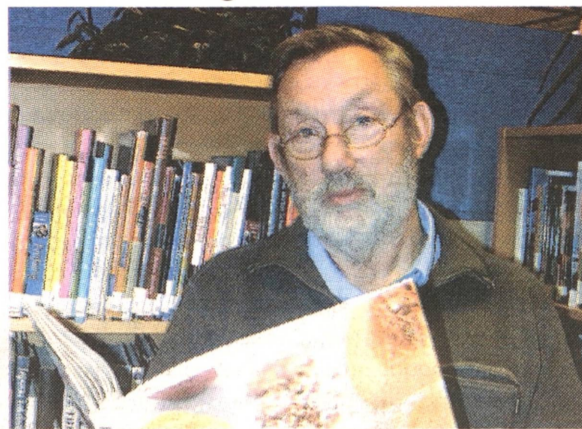
Trengs det et troll for å kunne elske et troll, spør filmen, og etter mye magi og galskap, tja...du får se selv. La deg forføre av litt grønn magi i høstmørket.

SIW HILDEBRAND

## Skattejakten



Hvorfor betale skjorta når skjulte skatter finnes i bokhyllene på UB? Utopia ber de ansatte finne godbitene.



**ANBEFALER:** Odd Harald Johannessen, universitetsbibliotekar

– I boksamlingene på RMH biblioteket finner du ikke bare fagbøker, men også bøker til underholdning og nytte. RMH biblioteket har for eksempel ei stor samling med kokebøker. Slikkmunner og matmonser bør definitivt ta en kikk!

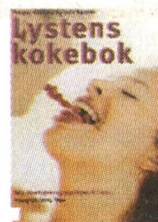
Jeg har valgt ut tre bøker fra våre samlinger som kan gi deg et grøss, verdi for søndagsturen, eller en hyggelig tur på kjøkkenet.



1. *Sikre sopper* av Inger Lagset Egeland og Steinar Myhr, Gyldendal Norsk Forlag, 1988.

Boka tar for seg noen av de vanligste og viktigste matsoppene som finnes ute i vår natur med en kort beskrivelse av soppenes levevis, og en oversikt over de farligste. Det er også noen utvalgte oppskrifter på retter hvor soppen inngår. På grunn av det gode bildematerialet er det en god bok for den som har lyst til å plukke sopp, men som føler seg usikker.

Oppstilling: på biblioteket i Naturfagbygget : 582.28 EGE

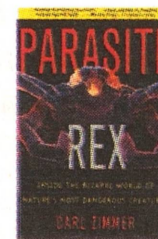


2. *Lystens kokebok* av Holger Kofoed og Lars Barmen, Aschehoug, 1998.

Dette er en annerledes kokebok hvor nytelsen og det erotiske står i sentrum. Den starter med et stort kapittel med beskrivelser av all verdens afrodisiaka, hvordan de kan brukes og hvilke effekter de etter sigende skal ha. Den beskriver kjente kunstnere og enkelte miljøers omgang med mat og nytelser, sett i et erotisk perspektiv og har en rekke oppskrifter på enkle, gode og effektive (?) retter. Boka er meget godt illustrert med nesten usømmelige bilder.

I tillegg til det kulinariske og erotiske, er denne boken også en lyst for øyet.

Oppstilling: RMH kokeboksamlingen : Hvit Koe



3. *Parasite REX* av Carl Zimmer, New York, 2000.

Tenk deg en verden hvor parasittene er mestre i kjemisk krigføring og kamuflasje, i stand til å skjule seg med vertens molekyler. Fra Costa Ricas jungel til den stinkende parasittiske himmel i Sudans jungel tar forfatteren av denne boka, Carl Zimmer, med oss på en fantastisk reise der han behendig balanserer mellom det naturvitenskapelige og det avskyelige.

På en velskrevet måte, viser Zimmer viser hvordan parasittene kan forandre på vertens DNA, legge om nervegangene i hjernen, få menn til å bli mer mistroiske, og kvinner til å bli mer omflakkende, og få verter til å bli vandrende døde.

Oppstilling: biblioteket i Naturfagbygget 576.8 Zim

– Til neste skattejakt utfordrer jeg Hans Kermit på RMH biblioteket.